

Sreda, 11. juni 2008. godine
Svedok Switbertus Dijkstra
Otvorena sednica
Optuženi su pristupili Sudu
Početak u 9.02 h.

Molim ustanite. Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju zaseda. Izvolite, sedite.

SUDIJA ORIE: Dobro jutro svima u sudnici. Gospodine sekretare, molim vas, najavite predmet.

sekretar: Dobro jutro, časni Sude. Dobro jutro svima u sudnici. Ovo je *Predmet IT-06-90-T, Tužilac protiv Ante Gotovine i drugih.*

SUDIJA ORIE: Hvala, gospodine sekretare. Pre nego što zamolim Tužilaštvo da pozovu sledećeg svedoka, moram da vam kažem gospodine Waespi, u vezi sa prethodnim svedokom, da je Pretresno veće primetilo da o dva dokumenta za koja je rečeno da su deo izjave svedoka nije uopšte govoreno. Sada Pretresno veće pita da li vi i dalje želite da se ti dokumenti uvrste u spis? To su dokumenti sa spiska po Pravilu 65ter broj 3187 i dokument sa spiska po Pravilu 65ter koji nosi broj 2372. Dokumenti su navedeni pod rednim brojevima 13 i 14 u vašem podnesku po Pravilu 92ter od 28. maja 2008. godine o izjavama i povezanim dokazima?

TUŽILAC WAESPI: Hvala, gospodine predsedavajući. Siguran sam da to neće biti potrebno. Proveriću to tokom pauze, ali najverovatnije razlog za to je činjenica što su ti dokumenti već ušli u spis preko drugog svedoka ili smo mi odlučili da to nije relevantno. Mislim da jedan dokument izlazi izvan vremenskog perioda koji je obuhvaćen optužnicom. Ali to ću da proverim i definitivno ću da vam odgovorim na to nakon pauze.

SUDIJA ORIE: Osim toga, ako ne postoje druga proceduralna pitanja, želeo bih da pozovem Tužilaštvo ... da li ćete vi da ispitujete, gospodine Hedaraly?

TUŽILAC HEDARALY: Da, ja ću, gospodine predsedavajući.

SUDIJA ORIE: Molim vas pozovite sledećeg svedoka. Ko je već sledeći svedok?

TUŽILAC HEDARALY: Svedok 106, odnosno gospodin Dijkstra.

SUDIJA ORIE: U redu. Gospodin Dijkstra.

TUŽILAC HEDARALY: Časni Sude, u međuvremenu, ako mogu da kažem da postoji nekoliko administrativnih pitanja koje bismo želeli da obavimo, ali možemo to da učinimo na kraju iskaza ovog svedoka, a odnosi se na prethodne svedoke i na neke

specifične zahteve koje je iznelo Pretresno veće u vezi sa tim prethodnim svedocima. Neće nam trebati više od pet minuta, ali samo da Pretresno veće bude upoznato.

SUDIJA ORIE: U redu.

(svedok je pristupio Sudu)

SUDIJA ORIE: Takođe ste zatražili od nas da vam damo dozvolu da dodate tri dokumenta vezana za ovog svedoka na spisak po Pravilu 65ter. Koliko shvatam, Odbrana se tome ne protivi?

ADVOKAT KEHOE: Ukoliko se radi o gospodinu Dijkstra.

SUDIJA ORIE: Da.

ADVOKAT KEHOE: Ne, ne protivimo se.

SUDIJA ORIE: U redu. Onda vam to dozvoljavamo. Možete to da dodate na spisak po Pravilu 65ter. Dobro jutro, gospodin Dijkstra.

SVEDOK DIJKSTRA: Dobro jutro, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Pre nego što počnete da svedočite pred ovim Sudom, po Pravilniku o postupku i dokazima od vas se traži da date svečanu izjavu da ćete govoriti istinu, celu istinu i ništa osim istine. Sada će vam sudski poslužitelj dati tekst svečane izjave i molim vas da je pročitate.

SVEDOK DIJKSTRA: Svečano izjavljujem da ću govoriti istinu, celu istinu i ništa osim istine.

SUDIJA ORIE: Hvala. Molim vas, sedite, gospodine Dijkstra.

SVEDOK DIJKSTRA: Hvala.

SUDIJA ORIE: Gospodine Dijkstra, Pretresno veće je obavešteno da ste imali neki problem sa ramenom a to potvrđuje i vaš dolazak u ovom trenutku. Zatraženo je da pravimo pauze malo ranije nego obično, to jest, nakon otprilike jedan sat. Ako se u bilo kom trenutku budete osećali neprijatno kada je vaše fizičko stanje je u pitanju, molimo vas da ne oklevate da mi se obratite i mi ćemo nastojati da se prilagodimo vašim potrebama.

SVEDOK DIJKSTRA: Hvala vam.

SUDIJA ORIE: Gospodine Hedaraly.

TUŽILAC HEDARALY: Hvala, časní Sude.

svedok: Switbertus Dijkstra

GLAVNO ISPITIVANJE: TUŽILAC HEDARALY

TUŽILAC HEDARALY – PITANJE: Dobro jutro, gospodine Dijkstra. Da li biste mogli da nam kažete vaše puno ime?

SVEDOK DIJKSTRA – ODGOVOR: Switbertus Johannes Dijkstra.

TUŽILAC HEDARALY – PITANJE: Koje je vaše trenutno zanimanje?

SVEDOK DIJKSTRA – ODGOVOR: Ja sam major u holandskom ratnom vazduhoplovstvu.

TUŽILAC HEDARALY: Molim sudskog poslužitelja da svedoku da kopije njegovih izjava.

TUŽILAC HEDARALY – PITANJE: Majore Dijkstra, da li se sećate da ste dali izjavu Tužilaštvu ovog Suda 7. decembra 1995. godine?

SVEDOK DIJKSTRA – ODGOVOR: Sećam se.

TUŽILAC HEDARALY: Molim da se na ekran stavi dokument sa spiska po Pravilu 65ter koji nosi broj 4923.

TUŽILAC HEDARALY – PITANJE: Da li ste imali prilike da pogledate ovu izjavu pre današnjeg dana?

SVEDOK DIJKSTRA – ODGOVOR: Jesam.

TUŽILAC HEDARALY – PITANJE: Sada ćemo za par sekundi to da vidimo na ekranu. Kada se to pojavi, molim vas da potvrdite da je izjava koju vidite na ekranu upravo ona o kojoj smo maločas razgovarali?

SVEDOK DIJKSTRA – ODGOVOR: Da, to je to.

TUŽILAC HEDARALY: Molim da se sada predoči dokument sa spiska po Pravilu 65ter koji nosi broj 4924.

TUŽILAC HEDARALY – PITANJE: Gospodine Dijkstra, da li se sećate da ste dali i dodatnu izjavu svedoka Tužilaštvu koju ste potpisali 12. marta 2008. godine a na osnovu razgovora koji je sa vama obavljen 6. decembra 2007. godine?

SVEDOK DIJKSTRA – ODGOVOR: Da, sećam se.

TUŽILAC HEDARALY – PITANJE: Da li se sećate da li ste i tu izjavu pregledali pre današnjeg dana?

SVEDOK DIJKSTRA – ODGOVOR: Da, pregledao sam.

TUŽILAC HEDARALY – PITANJE: Da li je to izjava koju vidimo sada na ekranu?

SVEDOK DIJKSTRA – ODGOVOR: Da, to je ta ista izjava.

TUŽILAC HEDARALY – PITANJE: Da li ove dve izjave tačno odražavaju ono što ste rekli kancelariji Tužilaštva tokom ta dva razgovora?

SVEDOK DIJKSTRA – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC HEDARALY – PITANJE: Da li je sadržaj tih izjava tačan i istinit po vašem najboljem znanju i sećanju?

SVEDOK DIJKSTRA – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC HEDARALY – PITANJE: Kada bi vam se danas u sudnici postavila ona ista pitanja koja su vam postavljena tokom tih razgovora, da li biste na njih dali iste odgovore?

SVEDOK DIJKSTRA – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC HEDARALY: Časni Sude, molim da se dokumenti sa spiska po Pravilu 65ter koji nose brojeve 4923 i 4924 uvrste u spis po Pravilu 92ter.

SUDIJA ORIE: Iz pisanih podnesaka shvatio sam da nema prigovora.

ADVOKAT KEHOE: Nema prigovora na prijem u spis. Jedini moj komentar na ove izjave, časni Sude, je u skladu sa komentarom Pretresnog veća u vezi mišljenjem svedoka da su oni ... to ovde nije deo činjeničnih aspekata. Mi nismo išli kroz to da sada redigujemo sve one delove i ne protivim se da se to primi u spis, naravno, jer imam u vidu, časni Sude, vaša prethodna uputstva u vezi sa mišljenjem, ona su... činjenice su uvrštene, kao i ono što je on video.

SUDIJA ORIE: Da, ukoliko su zaključci izvučeni na osnovu posmatranja svedoka, to ne znači nužno da će i Pretresno veće izvući iste zaključke kao i svedok. U isto vreme, ne možete da isključite mogućnost da će Pretresno veće izvući iste zaključke, ali onda će ti zaključci biti zasnovani na ukupnim dokazima, a ne samo na osnovu i/ili zbog toga što je svedok izveo zaključke.

ADVOKAT KEHOE: U redu, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Dobro. To je sada ušlo u zapisnik. Gospodine sekretare, izjava iz 1995. godine gospodina Dijkstra koji će dobiti broj?

sekretar: Časni Sude, dokument sa spiska po Pravilu 65ter koji nosi broj 04923 postaće dokazni predmet Tužilaštva broj P428.

SUDIJA ORIE: Dokazni predmet Tužilaštva broj P428 primljen je u spis. Sledeća izjava iz 2007. godine ... iz decembra 2007. godine koja je potpisana 12. marta 2008. godine dobiće broj ...

sekretar: Časni Sude, dokument sa spiska po Pravilu 65ter koji nosi broj 04924 postaće dokazni predmet Tužilaštva broj P429.

SUDIJA ORIE: Dokazni predmet Tužilaštva broj P429 primljen je u spis. Gospodine Dijkstra, ako vam se obraćam sa "gospodine Dijkstra" a ne kao "majore Dijkstra", to ne znači da nemam dužno poštovanje prema vašem činu, jer je to način na koji se ja obraćam svim svedocima. Drugim rečima, ne spominjem nikada njihov konkretni čin ili položaj. Molim vas, nastavite, gospodine Hedaraly.

TUŽILAC HEDARALY: Hvala, časni Sude. U ovom trenutku, i ja bih zamolio da se prime u spis dokumenti sa spiska po Pravilu 65ter koji nose brojeve 4925, 4926 i 4927, a to su dokumenti koji idu uz dodatnu izjavu majora Dijkstra i pošto smo za to izneli osnove, molim da se uvrsti u spis u skladu sa Pravilom 92ter.

SUDIJA ORIE: Koliko sam shvatio iz pismenih podnesaka nema prigovora, pa mogu da se uvrste u spis. Gospodine sekretare?

sekretar: Časni Sude, dokument sa spiska po Pravilu 65ter koji nosi broj 04925 postaće dokazni predmet Tužilaštva broj P430; dokument sa spiska po Pravilu 65ter koji nosi broj 04926 postaće dokazni predmet Tužilaštva broj P431; dokument sa spiska po Pravilu 65ter koji nosi broj 04927 postaće dokazni predmet Tužilaštva broj P432.

SUDIJA ORIE: Dokazni predmeti Tužilaštva P430, P431 i P432 primljeni su u spis. Možete da nastavite, gospodine Hedaraly.

TUŽILAC HEDARALY: Hvala. Časni Sude, postoji dodatni dokument koji se spominje u izjavi svedoka, ali koji ne ide uz samu izjavu. To nije od kritične važnosti za Tužilaštvo, ali pošto je izjava sada primljena u spis, možemo da uvrstimo u spis i taj dokument. To je izveštaj majora Dijkstra od 8. avgusta, a spominje se u 30. paragrafu dopunske izjave. Ne znam da li je to nešto što bi Pretresno veće takođe želelo da ima. Mi taj dokument ovde imamo kao dokument sa spiska po Pravilu 65ter koji nosi broj 5199.

SUDIJA ORIE: To želite da uvrstite preko samog Tužilaštva kao što se to ovde često radi.

TUŽILAC HEDARALY: Radi se samo o situaciji gde nije bilo dokaznog materijala, tako da imate svedočenje u izjavi koja je uvedena u spis baš pozivajući se konkretno na dokument koji nije u zapisniku ... možda nije od pomoći Pretresnom veću, dakle, to je jedini razlog.

SUDIJA ORIE: Bilo koji razlog.

ADVOKAT KEHOE: Mislim da to možemo sigurno da rešimo za vreme pauze, jer bih želeo da mogu da pogledam ovaj dokument; verovatno mogu na brzinu da ga pogledam, pa ćemo da vidimo kakva je situacija.

SUDIJA ORIE: U redu. Onda će Pretresno veće da sasluša strane u vezi s tim nakon pauze. Molim vas, nastavite, gospodine Hedaraly.

TUŽILAC HEDARALY: Hvala, gospodine predsedavajući. Sada bih želeo da pročitam kratak sadržaj iskaza ovog svedoka kako je sačinjen iz dve izjave. Svedoka smo obavestili kakva je svrha čitanja ovog sažetka.

SUDIJA ORIE: Izvolite.

TUŽILAC HEDARALY: Hvala, gospodine predsedavajući. Major Dijkstra bio je vojni posmatrač Ujedinjenih nacija u Sektoru Jug 1995. godine. On je bio stacioniran u Benkovcu do 26. jula 1995. godine, a nakon toga je postao oficir za logistiku stacioniran u Kninu u štabu vojnih posmatrača Ujedinjenih nacija, gde je ostao do 1. decembra 1995. godine. On je video da u Kninu pre *Operacije Oluja* nije bilo teškog naoružanja, rovova ili odbrambenih položaja. Major Dijkstra čuo je da je granatiranje Knina počelo u 5.00 časova 4. avgusta 1995. godine. On je u to vreme spavao i probudio ga je zvuk raketa koji je dolazio iz višecernog raketnog bacača, koji se takođe naziva MRL [Multiple Rocket Launcher]. Nakon što se odvezao do baze Ujedinjenih nacija oko 7.00 časova, on je nastavio da posmatra granatiranje sa balkona na trećem spratu. Major Dijkstra ponovo je čuo granatiranje 5. avgusta sa početkom u 5.20 ujutru i čuo je kako je jedna granata pala blizu baze Ujedinjenih nacija. On je video da je ta granata uništila jedna kola i da je oko šest ljudi bilo ubijeno tom granatom. Kada je majoru Dijkstra dozvoljeno da izađe iz baze Ujedinjenih nacija 8. avgusta, on je primetio da je grad bio potpuno opljačkan. Bio je iznenađen da vidi veliki nesklad između teškog granatiranja koje je čuo i relativno malo štete koju je video. U nedeljama koje su usledile video je pljačkanja i podmetanja požara, uključujući pljačkanje i paljevine koje su počinili vojnici u vojnim vozilima. Ovim je završen moj rezime, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Hvala vam, gospodine Hedaraly.

TUŽILAC HEDARALY – PITANJE: Majore Dijkstra, samo želim da vam postavim nekoliko pitanja kako bismo pojasnili ovo što je rečeno u dve izjave koje sam upravo pročitao ukratko. Moja prva pitanja odnose se na vreme koje ste proveli u Benkovcu, znači do 26. jula 1995. godine.

TUŽILAC HEDARALY: Ako možemo da prikažemo na ekranima dokument sa spiska po Pravilu 65ter koji nosi broj 5186, molim vas.

TUŽILAC HEDARALY – PITANJE: Sada, u svojoj izjavi, majore Dijkstra, rekli ste da je bilo nekih kasarni odmah izvan grada, na putu ka Rasteviću. Sećate li se da ste to rekli u svojoj izjavi i sećate li se tih kasarni?

SVEDOK DIJKSTRA – ODGOVOR: Sećam se.

TUŽILAC HEDARALY: Ako mogu da zamolim gospodina sudskog poslužitelja da pomogne da gospodin Dijkstra locira mesto gde su se nalazile te kasarne.

SVEDOK DIJKSTRA – ODGOVOR: Oprostite mi, ja sam dešnjak ali to bi trebalo da se nalazi, koliko sećam, negde u ovom području kad se ide iz Benkovca, na desnoj strani puta.

TUŽILAC HEDARALY – PITANJE: Hvala. Da li možete da napišete slova MB [military barracks] da označite kasarnu ili tražim previše?

ADVOKAT KEHOE: Izvinjavam se, to može umesto svedoka da uradi i sudski poslužitelj tamo gde svedok želi, tako da bi bilo lakše za svedoka.

SUDIJA ORIE: Ostavićemo gospodinu Dijkstra da sam o tome odluči da li može da napiše ili ne. Ako vam je potrebna pomoć, vi ćete nas o tome obavestiti, gospodine Dijkstra.

SVEDOK DIJKSTRA: Bolje da vi to uradite, ne ide mi. Evo tu, u ovom krugu.

SUDIJA ORIE: A šta označava MB?

TUŽILAC HEDARALY: Vojnu kasarnu.

SUDIJA ORIE: Vojnu kasarnu.

TUŽILAC HEDARALY: Molim da se to uvrsti u spis.

sekretar: To će biti dokazni predmet Tužilaštva broj P433.

SUDIJA ORIE: Dokazni predmet Tužilaštva broj P433 primljen je u spis. Nije ušlo u zapisnik da gospodin Kehoe nema prigovor, ali ja ponavljam da nema prigovora. Molim vas, nastavite.

TUŽILAC HEDARALY: Hvala, gospodine predsedavajući. Molim da se na ekran stavi dokazni predmet Odbrane broj D248.

TUŽILAC HEDARALY – PITANJE: Majore Dijkstra, za nekoliko sekundi na ekranu videćete kartu Benkovca koju je pripremila Odbrana i oni su na kartu uneli nekoliko lokacija, pa ću o tome da vam postavim nekoliko pitanja čim se pojavi na ekranu.

TUŽILAC HEDARALY: Molim treću stranicu karte, gospodine sekretare. Hvala vam.

TUŽILAC HEDARALY – PITANJE: Kao prvo, recite nam, molim vas, šta na ovoj karti piše za onu kasarnu koju ste malopre identifikovali na prethodnoj karti?

SVEDOK DIJKSTRA – ODGOVOR: Tu piše kasarna B. Macura.

TUŽILAC HEDARALY – PITANJE: I gledajući kartu, to je približno ta ista lokacija koju ste obeležili na prethodnoj karti i to je u skladu je sa vašim sećanjem.

SVEDOK DIJKSTRA – ODGOVOR: Gledajući ovu kartu, to bi mogla da bude ista kasarna koju sam opisao u svojoj izjavi.

TUŽILAC HEDARALY – PITANJE: A gledajući ove druge lokacije na karti, na primer, hajde da krenemo od kraja gde stoji *Centar veze Treće brigade Vojske Republike Srpske Krajine* i tačno ispod, *Komanda Treće brigade Vojske Republike Srpske Krajine*. Da li se sećate da su ovi objekti postojali u to vreme u Benkovcu?

SVEDOK DIJKSTRA – ODGOVOR: Ne, ne sećam se.

TUŽILAC HEDARALY – PITANJE: A šta znate o ovom što piše *Vatrogasni dom, Odeljenje za odbranu*, da li se sećate da li je taj objekat bio na mestu gde je to napisano na ovoj karti?

SVEDOK DIJKSTRA – ODGOVOR: Nisam sasvim siguran. Ja sam bio u Benkovcu i nakon 1995. godine i video sam tamo *Vatrogasni dom* koji je izgledao prilično nov, tako da ne mogu da budem siguran da bi to bio isti ako je na istom mestu.

SUDIJA ORIE: Gospodine Kehoe?

ADVOKAT KEHOE: Samo da nešto pojasnimo, časni Sude. Ako pogledamo pitanja, pitanja su da li on zna ili da li se seća? Mislim, pitanje jeste da li on zna. Mislim da je to ono što časni Sud i Pretresno veće žele da znaju. Da li on zna nešto o tim objektima ili ne zna o ovim objektima, i pitanje je bilo ... da li se on seća, i mislim da je ovde važno pitanje, pitanje znanja. Da li on zna da li su ti objekti bili tamo?

SUDIJA ORIE: Da, gospodine Hedaraly, pitanje je da li svedok to zna u ovom trenutku, onda, naravno, ako zna, onda mora da postoji neki trenutak u kom će i da se seti, jer nije sada u Benkovcu, pa vas molim da pitate svedoka, ne samo da li se seća iz tih vremena kad je bilo, nego isto tako da li je nešto saznao u međuvremenu o postojanju tih lokacija. Ipak, dobro je da znamo da li njegova saznanja potiču iz vremena koje je proveo tamo ili da li njegova saznanja potiču iz drugih izvora i da li je on nešto i kasnije saznao. Molim vas, nastavite.

TUŽILAC HEDARALY – PITANJE: Majore Dijkstra, da li se sećate ... izvinjavam se, da li znate, da li je na tom mestu ovde na karti bio *Dom JNA*?

SVEDOK DIJKSTRA – ODGOVOR: Ne znam.

TUŽILAC HEDARALY – PITANJE: Mogu li da vas pitam isto za poštu, policijsku stanicu, hotel, i možete da govorite o svakom od njih ponaosob.

SVEDOK DIJKSTRA – ODGOVOR: Znam da je postojala policijska stanica, ali gledajući iz policijske stanice u pravcu hotela, nisam siguran, ne znam da li govorimo o istoj policijskoj stanici koje se ja sećam. Ne sećam se pošte, jer mi nikad nismo koristili poštu za slanje pošte. Ne mogu da se setim *Doma JNA*. Ne sećam se ženskog manastira. A šta je to *FCP* Sedmog korpusa, ne mogu da se setim ... oh, izvinjavam se, to je lokacija kasarne. Prema tome, jedina stvar koje se stvarno sećam i za koju sam čuo u to vreme bio je *Vatrogasni dom* i trebalo bi da bude oko tog mesta, kao, naravno, i kasarna.

TUŽILAC HEDARALY – PITANJE: A koliko vi znate, kako je korišćen taj Vatrogasni dom, ako znate i/ili ako se sećate?

SVEDOK DIJKSTRA – ODGOVOR: Samo sam čuo da se pominje kao *Vatrogasni dom*, možda je neko to zvao ... kako bih rekao ... centar za pomoć – kako ga zovete, pozivni centar.

SUDIJA ORIE: Ako ne znate tačno kako se kaže na engleskom, možda mogu da vam pomognem, jer ja govorim istim jezikom kao i vi.

SVEDOK DIJKSTRA: (*svedok govori na holandskom jeziku*) ... mesto za prijavljivanje nesreća i elementarnih nepogoda.

SUDIJA ORIE: Da, ali sada ja nisam dobro čuo... Mislim da je svedok rekao na holandskom: "Mogli biste to nazvati centralnom prostorijom gde se primaju sve poruke i odakle se kontrolišu sve radnje." Znam da ovo nije prava procedura kojom se obično služimo na sudu. Ako ste u bilo kom trenutku u dilemi, samo to recite na holandskom, a ne da.... jer šta god da dodate na to, naši transkriberi i naši prevodioci neće to znati.

SVEDOK DIJKSTRA: Znam.

SUDIJA ORIE: Molim vas, nastavite, gospodine Hedaraly.

TUŽILAC HEDARALY: Hvala vam na prevodu, gospodine predsedavajući.

TUŽILAC HEDARALY – PITANJE: Dakle, kada kažete da je to bio Centar gde su primane poruke, mislite li tu na požare, hitne pozive ili da li govorimo o...

ADVOKAT KEHOE: Ulažem prigovor. Ulažem prigovor na sugestivno pitanje. Svedok je upravo rekao šta je to. Ulažem prigovor na sugestivno pitanje advokata.

TUŽILAC HEDARALY: Izvinjavam se, nisam zaista razumeo šta on podrazumeva pod tim da je to Centar za primanje poruka. Samo pokušavam da to razjasnim.

SUDIJA ORIE: S obzirom na činjenicu da se zgrada zove *Vatrogasni dom*, gospodin Hedaraly može da pita svedoka da li je to bilo konkretno za potrebe prijavljivanja požara ili da li je bilo neke šire namene. Molim vas, nastavite, gospodine Hedaraly.

TUŽILAC HEDARALY – PITANJE: Da li možete da odgovorite ili da ponovim pitanje?

SVEDOK DIJKSTRA – ODGOVOR: Pa, dobro, to je bila samo pretpostavka, jer mi niko nije jasno rekao: to je *Vatrogasni dom* i Centar za uzbunjivanje, tako da iz mog iskustva u vojsci i u holandskom sistemu, to bi trebalo da bude centar gde se prijavljuju požari ili hitni slučajevi ...

SUDIJA ORIE: Ako kažete: "Ja sam to samo pretpostavio" onda se to svodi na špekulaciju. Hajde da se uzdržimo od toga. Gospodine Hedaraly, molim vas, nastavite.

TUŽILAC HEDARALY – PITANJE: Da li je bilo, ostaćemo kod grada Benkovca – više nam ne treba karta – da li je bilo vojnika Vojske Republike Srpske Krajine u samom gradu Benkovcu?

SVEDOK DIJKSTRA – ODGOVOR: Da, bilo je vojnika u gradu.

TUŽILAC HEDARALY – PITANJE: A da li su ti vojnici bili organizovani u jedinice ili su bili samostalni vojnici?

SVEDOK DIJKSTRA – ODGOVOR: Koliko sam ja video, bili su samostalni vojnici. Nisam video bilo koju grupu ili formaciju dok sam bio tamo.

TUŽILAC HEDARALY – PITANJE: I šta su radili ti vojnici koje ste videli u gradu?

SVEDOK DIJKSTRA – ODGOVOR: Pa, ako mogu da odgovorim jednostavno, radili su svakodnevnne poslove: kupovali, šetali, sedeli u baru ili kafiću.

TUŽILAC HEDARALY – PITANJE: Da li su ti pojedinačni vojnici Vojske Republike Srpske Krajine koje ste videli u Benkovcu, koliko vi znate, živeli u gradu Benkovcu?

SVEDOK DIJKSTRA – ODGOVOR: To je teško pitanje, jer ja nisam razgovarao ni sa jednim od njih, barem ne sa onima koje sam video u gradu. Ali izgledalo je kao ...

ADVOKAT KEHOE: ... ulažem prigovor na bilo kakav odgovor. To je čisto nagađanje.

TUŽILAC HEDARALY: Časni Sude, on može da odgovori na osnovu svojih opservacija, čak i ako on nije razgovarao sa njima.

SUDIJA ORIE: U pitanju se ne traži nagađanje po sebi. Svedok može da ima neka saznanja o tome iako je počeo da govori da nije razgovarao ni sa kim od njih.

ADVOKAT KEHOE: U redu, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Možda je proverio popis stanovništva...

ADVOKAT KEHOE: Shvatam da je i to moguće. Nisam razmotrio tu mogućnost...

SUDIJA ORIE: Da. Da. Ali to nije baš najverovatnije, ali mogućnost...

ADVOKAT KEHOE: Da.

SUDIJA ORIE: Hajde da čujemo odgovor svedoka.

TUŽILAC HEDARALY: Hvala, gospodine predsedavajući. Mislim, poenta je da je on mogao da ima saznanje, osim razgovora. Njegova opažanja...

ADVOKAT KEHOE: Izvinjavam se, branioče... branioče, molim vas. Mislim, ako idemo...

SUDIJA ORIE: Vi ste to pokrenuli manje-više, gospodine Kehoe...

ADVOKAT KEHOE: Da.

SUDIJA ORIE: ...time što ste uložili prigovor. Molim vas da nastavite. Samo da prvo čujemo odgovor svedoka. Pitanje je bilo, gospodine Dijkstra... samo da se vratimo na pitanje. Pitanje je glasilo: da li su ti pojedinačni vojnici Vojske Republike Srpske Krajine koje ste videli, prema vašem saznanju, živeli u gradu Benkovcu? A vi ste počeli svoj odgovor rekavši da je to teško pitanje. Tako se činilo. Molimo vas, recite nam vaš odgovor?

SVEDOK DIJKSTRA: Kao što sam rekao, nisam razgovarao sa njima, ali način na koji su se ponašali kad sam ih promatrao ukazivao je ili da su živeli u gradu ili u blizini. Tamo su obavljali svoje kupovine. Sedeli su u barovima i razgovarali... ne samo sa drugim momcima u vojnim uniformama, već i sa civilima. Viđao sam ih u šetnji sa ženama i decom, tako da sam pretpostavio da je veliki deo njih živeo u gradu ili u samoj blizini grada.

SUDIJA ORIE: Gospodine Hedaraly, nastavite.

TUŽILAC HEDARALY – PITANJE: Želim da se sada pozovemo na vreme koje ste proveli u Kninu. U 10. paragrafu vaše dodatne izjave svedoka, pomenuli ste da su se vojnici Vojske Republike Srpske Krajine u Kninu rotirali ili da su bili na odsustvu. Da li se sećate da se to nalazi u vašoj izjavi?

SVEDOK DIJKSTRA – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC HEDARALY – PITANJE: Molim vas recite Pretresnom veću da li su ti vojnici Vojske Republike Srpske Krajine koje ste videli u Kninu bili pojedinci ili vojnici koji su bili deo organizovane jedinice?

SVEDOK DIJKSTRA – ODGOVOR: Većina vojnika koje sam video, ili bolje da kažem, gotovo svi vojnici koje sam video delovali su kao pojedinci.

TUŽILAC HEDARALY – PITANJE: Hvala.

TUŽILAC HEDARALY: Može li da se predoči na ekranu dokazni predmet Tužilaštva broj P430, to je prilog izjavi svedoka koja je primljena samo pre nekoliko trenutaka u spis.

TUŽILAC HEDARALY – PITANJE: Majore Dijkstra, pokazaću vam snimak Knina iz vazduha koje ste identifikovali kada... koje ste označili kada ste davali svoju izjavu svedoka, i ja imam samo jedno, vrlo konkretno pitanje kako bi nešto razjasnili. U vašoj izjavi, vi ste identifikovali lokacije koje su na karti označene brojevima 3 i 4, kao zgradu Vlade i kao radio stanicu?

SVEDOK DIJKSTRA – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC HEDARALY – PITANJE: A vi ste zaokružili taj deo grada. Samo želim da se razjasni: da li je to celo... mislim, da li je ova cela površina zgrade Vlade i radio stanice, ili su te dve zgrade unutar tog područja?

SVEDOK DIJKSTRA – ODGOVOR: Te dve zgrade trebalo bi da budu u tom području, ali je teško da ih identifikujem sa ove fotografije iz vazduha. Nisam ih video odozgo, uvek sam ih video na terenu. Dakle, gledajući prema brdu.

TUŽILAC HEDARALY – PITANJE: Hvala. Sada bih želeo da pogledate 17. paragraf vaše izjave svedoka u kojoj kažete da se sasvim jasno sećate da ste čuli višecevni bacač raketa u 5.00 časova ujutro, 4. avgusta, jer vas je to probudilo. Moje pitanje je i da kažete Pretresnom veću, kako ste mogli da razlikujete zvuk koji dolazi iz višecevnog bacača raketa od zvuka normalne granate?

SVEDOK DIJKSTRA – ODGOVOR: Ono što sam čuo i što me je probudilo, bio je zvuk koji bih opisao uglavnom kao sirenu voza koji ulazi u tunel, tako da je to gotovo zaglušujući zvuk. Priznajem da nisam artiljerac i da to nije moje najbolje polje iskustva, ali sam bio pod vatrom... u dometu vatre i ranije, i čuo sam zvuk metaka, granata koje prolaze pored mene i imaju potpuno drugačiji zvuk, oni su proizvođili zvuk kao fijuk, tako da je moja prva pretpostavka bila da je ovo bilo nešto veće. Znajući nešto malo o arsenalu koji imaju zaraćene strane, moja prva pretpostavka je bila da je to raketa ispaljena iz višecevnog bacača raketa i to je kasnije potvrdio i moj cimer koji je proveo, pre nego što je došao u Knin, pola godine u Sarajevu i upoznao se sa tim sistemima i ranije.

TUŽILAC HEDARALY – PITANJE: Hvala, majore Dijkstra. Sada ćemo da pogledamo 33. paragraf vaše dodatne izjave svedoka, vi tu govorite o veoma maloj strukturalnoj šteti koja je poćinjena gradu Kninu. Ta šteta koju ste vi primetili, da li je ona bila koncentrisana oko vojnih ciljeva koje ste naveli u vašoj izjavi?

SVEDOK DIJKSTRA – ODGOVOR: Ne, one nisu bile ... bila je, koliko sam mogao da vidim, šteta je bila po celom gradu, a ne samo koncentrisana oko ovih ciljeva.

TUŽILAC HEDARALY – PITANJE: Čuli ste na početku kada su vaše izjave uvedene u spis, da je bilo nekih prigovora i diskusija o mišljenjima koje ste izneli u vašim izjavama. Izrazili ste svoje mišljenje na način na koji je vojna operacija sprovedena i posebno granatiranje...

ADVOKAT KEHOE: Izvinjavam se, časni Sude...

TUŽILAC HEDARALY: Molim vas, da li mogu da završim pitanje. Želim da ga pitam kakva je bila osnova za takvo mišljenje.

SUDIJA ORIE: Gospodine Kehoe, hajde, molim vas, pre nego što odgovorite na pitanje da napravite pauzu. Gospodine Hedaraly, možete da završite svoje pitanje.

TUŽILAC HEDARALY: Časni Sude, ja bih želeo ako mogu da završim svoje pitanje pre prigovora, mislim da je to uobičajeni protokol.

SUDIJA ORIE: Da, osim, naravno, ako pitanje ne počinje na takav način da je šteta učinjena pre nego što može da se uloži prigovor. Imajte ovo na umu i molim vas postavite ponovo svoje... ovo ili isto pitanje, ne nužno istim rečima. Molim vas, nastavite.

TUŽILAC HEDARALY – PITANJE: Kao što ste čuli od predsedavajućeg sudije, mišljenja koja ste naveli u svojoj izjavi nisu nužno od pomoći Pretresnom veću, tako da želim da vam kažem da nas zanimaju osnovne činjenice koje ste приметili ili čuli, što vam je pomoglo da dođete do ovih mišljenja. Dakle, moje pitanje je: koje su osnovne činjenice koje ste приметili ili čuli, šta vam je pomoglo da dođete do takvog mišljenja u vezi sa načinom na koji je sprovedena vojna operacija, a naročito vezano za granatiranje i kako je ono sprovedeno - da se ljudi isteraju napolje? Pre nego što odgovorite, da čujemo da li možda postoji prigovor?

SUDIJA ORIE: Gospodine Kehoe, da, izvolite.

ADVOKAT KEHOE: Časni Sude, čak i strukturu tog pitanja, mislim, ako samo pitamo: šta ste videli ili šta ste čuli? Mislim...

SUDIJA ORIE: Da. On je rekao: video sam da sunce izlazi ujutro i naravno morate...

ADVOKAT KEHOE: Shvatam da se radi o glavnom ispitivanju.

SUDIJA ORIE: Gospodin Hedaraly je fokusirao svedoka na to šta je on o tome izrazio u nekim aspektima ...

ADVOKAT KEHOE: Da, časni Sude...

SUDIJA ORIE: kao mišljenje, i on traži da ga pita šta su činjenice koje su u osnovi ovog mišljenja koje po sebi, nužno ne pomaže Pretresnom veću, i to je fer pitanje. Mislim

da ne navodi svedoka ni na kakve zaključke, jer zaključci već postoje na papiru, tako da ono što mi pokušavamo jeste da saznamo koje su činjenice u osnovi ovog mišljenja. Gospodine Dijkstra, kada budete odgovarali na ovo pitanje, da li stvarno možete da se ograničite na činjenice kao što ste uradili ranije kada ste rekli: video sam vojnike kako šetaju sa ženama i decom, a niste nužno rekli da su to bile njihove žene i njihova deca, dakle, samo se ograničite na činjenice koje ste vi videli i koje su vas navele da izvedete takve zaključke, i možda je tu bilo još nekih zaključaka, ali, molim vas, pokušajte da se usredsredite na činjenice na kojima ste zasnovali to mišljenje.

TUŽILAC HEDARALY – PITANJE: Da li želite da ponovim pitanje ili vam je jasno?
SVEDOK DIJKSTRA – ODGOVOR: Shvatio sam pitanje.

SUDIJA ORIE: U redu.

SVEDOK DIJKSTRA: Jedna od prvih činjenica je bila količina granatiranja koju sam čuo, težina koju sam čuo kada sam se probudio i proveo prva dva sata u stanu, zatim kada sam prošao kroz grad do kasarne i iz kasarne posmatrao i slušao granatiranje u ostatku 4. avgusta i ponovo u 5. avgusta. I na osnovu toga sam stekao utisak da je puno granata palo na grad. Dakle, zbog toga sam očekivao da ću da nađem mnogo oštećenih kuća, porušenih kuća. Nakon 8. avgusta, ostao sam u Kninu ostatak vremena i živeo sam na onom mestu, što je na karti označeno kao logistička baza. A šteta koju sam primetio za to vreme nije bila dosledna onome što sam ja očekivao da ću da vidim. Jedva da sam video ijednu potpuno uništenu kuću ili kuću koja je teško oštećena. Našao sam neke, kako je izgledalo, kao rupe od granate. U jednom trenutku sam došao do stambene zgrade koja je imala rupe na vrhu ili na krovu, koja je izgledala kao rupa od neke vrste projektila, ali nisam video ono što sam očekivao posmatrajući težinu granatiranja. Još jedna činjenica koju bih želeo da iznesem, iako je to činjenica iz druge ruke, moram da priznam, nakon rata i nakon što sam odslužio svoju službu u Ujedinjenim nacijama, i dalje sam bio u kontaktu sa nekim ljudima iz Krajine, i rekli su mi da je došlo naređenje za evakuaciju gotovo odmah nakon početka granatiranja, i oni su sami bili iznenađeni da su mogli da pobegnu iz zemlje bez mnogo otpora i protivljenja. Dakle, te dve činjenice su verovatno mene navele na zaključak da je celo to granatiranje imalo za cilj da se stanovništvo istera što je brže moguće.

TUŽILAC HEDARALY – PITANJE: U 36. paragrafu vaše dodatne izjave, opisali ste kako su pljačkanje vršili ljudi u vojnim uniformama i da su iznosili robu koja nije imala vojnu svrhu i stavljali je u vojna vozila. Moje pitanje za vas: kako ste znali da su to bila vojna vozila?

SVEDOK DIJKSTRA – ODGOVOR: Vozila Hrvatske vojske imala su ... vojne registarske tablice su obično počinjale sa dva broja, zatim sa dva slova HV, kao *Hotel Viktor* i zatim tri broja. I sve ove automobile sam opisao kao vojna vozila zbog tih tablica.

TUŽILAC HEDARALY – PITANJE: I konačno, majore Dijkstra, u 40. paragrafu vaše dodatne izjave svedoka, opisujete incident koji ste lično videli. Kažete da ste videli

protivavionski top montiran na kamion koji je horizontalno ispaljivao projektele na kuće. Molim vas, opišite Pretresnom veću gde ste ovo i šta ste konkretno приметили?

SVEDOK DIJKSTRA – ODGOVOR: U redu. Bio sam na putu od Knina prema Drnišu sa dvojicom kolega vojnih posmatrača Ujedinjenih nacija i приметили smo na desnoj strani tog puta, dakle, na zapadu, vojno vozilo sa žutim registarskim oznakama. Bilo je suviše daleko da vidim da li je imalo registraciju Hrvatske vojske ili civilne tablice koje su u Hrvatskoj imale crna slova na beloj podlozi, a vojna vozila su imala crna slova na žutoj osnovi, nosili su oznaku *Puma* sa strane i ispaljivali su iz dvocevnog protivavionskog topa po kućama i dalje na zapad.

TUŽILAC HEDARALY – PITANJE: A po kakvim zgradama, po kakvim kućama ili objektima su otvarali paljbu?

SVEDOK DIJKSTRA – ODGOVOR: Koliko mogu da kažem, to su bile civilne kuće.

TUŽILAC HEDARALY – PITANJE: A da li ste приметили ljude koji su bili na kamionu? Da li biste mogli da ih prepoznate?

SVEDOK DIJKSTRA – ODGOVOR: Mogao sam da ih identifikujem samo po odeći ... kao vojno osoblje... jer su nosili vojnu odeću.

TUŽILAC HEDARALY: Samo trenutak, časni Sude.

(Tužilaštvo se savetuje)

TUŽILAC HEDARALY: Tužilaštvo nema više pitanja, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Hvala vam, gospodine Hedaraly. Gospodine Kehoe, da li mogu da pretpostavim da ćete vi prvi unakrsno ispitivati svedoka?

ADVOKAT KEHOE: Da, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Da li bih mogao da dobijem bilo kakve indikacije kada je reč o vremenu, obraćam se i ostalim zastupnicima Odbrane.

ADVOKAT KEHOE: *(nije uključen mikrofon)*

SUDIJA ORIE: Gospodine Kehoe, molim vas, uključite mikrofon.

ADVOKAT KEHOE: Izvinjavam se, časni Sude. Mislim da ne bi trebalo da traje predugo. Ali ako je ovo odgovarajući trenutak za majora da se napravi pauza pre nego što pređemo na unakrsno ispitivanje ili želite ...

SUDIJA ORIE: Gospodine Dijkstra, ako sada ne napravimo pauzu, radićemo još pola sata. Ako vam je to mnogo, onda ćemo sada da napravimo pauzu.

SVEDOK DIJKSTRA: Sasvim sam dobro. Nema problema.

SUDIJA ORIE: U redu. gospodine Kehoe, molim vas da odgovorite na moje pitanje na koje ste izbegli da odgovorite?

ADVOKAT KEHOE: Da, časni Sude, vratili ste me na to. Trebaće mi sat vremena ili približno toliko.

SUDIJA ORIE: Da li mogu da čujem ostale zastupnike?

ADVOKAT CAYLEY: Da, hvala, časni Sude. Sumnjam da ću imati pitanja, osim ako nešto ne proizađe iz unakrsnog ispitivanja gospodina Kehoea.

SUDIJA ORIE: U redu. A vi, gospodine Mikuličiću?

ADVOKAT MIKULIČIĆ: Da, časni Sude. Procjenjujem da će moje unakrsno ispitivanje trajati u okviru sat vremena.

SUDIJA ORIE: Gospodine Dijkstra, vidite da su dobro šanse da ćete vi završiti ovog jutra svoje svedočenje. Gospodine Kehoe, izvolite. Gospodin Kehoe je zastupnik gospodina Gotovine i on će vas prvi unakrsno ispitivati.

UNAKRSNO ISPITIVANJE: ADVOKAT KEHOE

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Dobro jutro, majore.

SVEDOK DIJKSTRA – ODGOVOR: Dobro jutro.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Majore, želeo bih da se vratimo i da pokrijemo nekoliko pitanja koja vam je postavilo Tužilaštvo i takođe, nekoliko pitanja koja se pominju u vašoj izjavi svedoka, tako da i ako malo okolišam, znajte da se ka tome krećem. Molim vas, pogledate ponovo dokazni predmet Odbrane broj D248. Majore, samo da razjasnimo pitanje koje vam je postavljeno u glavnom ispitivanju u vezi sa dva obeležena mesta na dnu stranice, to je Centar veze, kao i komanda Treće pešadijske brigade Vojske Republike Srpske Krajine. Da li je vaše svedočenje da niste znali za te konkretne objekte da su bili tamo?

SVEDOK DIJKSTRA – ODGOVOR: Tako je.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Ako se sada vratimo unazad ... da skrenemo našu pažnju sa Benkovca na Knin, i bez prolaska kroz to poglavlje, znam da ste došli u Knin uoči *Operacije Oluja*. Govorimo o nekim stvarima koje se pominju u vašoj izjavi; i ako mogu da vam skrenem pažnju na vašu izjavu iz 2008. godine, to je dokazni predmet Tužilaštva broj P429, na 15. paragraf.

SUDIJA ORIE: Gospodine Kehoe, možda pre nego što nastavite, možete li da nam pomognete? Naravno, ovde imamo skalu koja je označena, ali ne i u brojevima, čim povećate ili smanjite veličinu onda, naravno, to više ne važi, i moramo... da li je potrebno da nađemo kvadrate na ovoj karti koja je približno tri i po do četiri po širini ove karte i oko dva i po od vrha do dna; da li su to kvadratni kilometri?

ADVOKAT KEHOE: To je karta koja je korišćena tokom glavnog ispitivanja i unakrsnog ispitivanja zaštićenog svedoka, ispitivao ga je gospodin Mišetić, možemo da proverimo na pauzi i obavestićemo vas.

SUDIJA ORIE: Da, jer ako pogledate...

(tehničke smetnje)

SUDIJA ORIE: Shvatam da smo imali tehnički problem koji je sada rešen. U redu. Gospodine Kehoe, dakle, nastavite, molim vas.

ADVOKAT KEHOE: Da, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Da, mislio sam da će to verovatno biti kvadratni kilometri u poređenju manje-više razmere različitih stvari koje možemo da nađemo tamo, kao što su ulice i tako dalje. Molim vas, nastavite.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Vraćamo se na vašu izjavu iz 2008. godine koja je dokazni predmet Tužilaštva broj P429, pa bih želeo da vam skrenem pažnju na 15. paragraf i vi kažete: "Što se tiče železničke pruge, rekao sam u prethodnoj izjavi da to nije legitiman vojni cilj, jer nije bila u upotrebi". Da li znate, gospodine, da li je bilo moguće koristiti te šine?

SVEDOK DIJKSTRA – ODGOVOR: Ne, ne znam.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Dozvolite mi da vam skrenem pažnju na ... Pretresno veće je čulo svedočenje o oklopnom vozu koji ...

SUDIJA ORIE: Gospodine Kehoe, ako nemate ništa protiv. Ono što nas zanima u ovom trenutku jeste da je ovaj svedok dao jasnu procenu ili mišljenje o tome da li su železničke šine bile vojni cilj ili nisu. Na Pretresnom veću je da odluči na kraju, a ne na svedoku. On je objasnio da je do sada jedini osnov za procenu to što nikada, mislim, do kraja oktobra, on nije video da se bilo koji od ovih železničkih koloseka koristi. Mislim da je to ... kako sam ja shvatio, to je bio jedini osnov za ovo prosuđivanje. Da li bi promenio svoje mišljenje kad bih znao za taj oklopni voz ili turističke vozove ili bilo o čemu drugom to nije ... naravno, Pretresno veće zna, jer je čulo dokaze o tom vozu, čak mislim da je i gospodin Tuđman koristio železničku prugu kratko vreme posle *Operacije Oluja*.

ADVOKAT KEHOE: Postoje dokazi da je Vojska Republike Srpske Krajine koristila prugu da bi premeštala svoje stvari.

SUDIJA ORIE: Da. Postoji mnogo dokaza, ali zašto vi želite da obrazujete svedoka ili da mu dajete sve vrste informacija da biste ga onda pitali da li bi imao drugačije mišljenje, a i dalje je na Pretresnom veću da dođe do zaključaka a ne na svedoku, čak i da je on imao druge informacije, koje očigledno nije imao ili možda je imao, ali ih nije razmatrao kada je izvlačio takve zaključake.

ADVOKAT KEHOE: Časni Sude, ako se uzme u obzir, na primer, Stara Straža, gde je svedok video železničke vagone koji su odlazili u skladište municije u Staroj Straži.

SUDIJA ORIE: Možete da ga pitate da li on zna sve činjenice i da li bi ih razmotrio ali ne pokušavajte da mu dajete sve vrste informacija i da onda vidite da li će izvesti drugačiji sud o ovom pitanju.

ADVOKAT KEHOE: Da, časni Sude.

SUDIJA ORIE: U redu.

(Odbrana se savetuje)

ADVOKAT KEHOE: Pre nego što se skloni ova karta Benkovca sa ekrana, mi smo obavešteni da je taj kvadrat kilometar sa kilometar.

SUDIJA ORIE: Da, hvala vam na informaciji.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Majore, u periodu pre *Operacije Oluja*, da li ste primetili da je Republika Srpska Krajina prebacivala municiju u skladište municije u Staroj Straži?

SVEDOK DIJKSTRA – ODGOVOR: Da budem iskren, ja ni ne znam šta je Stara Straža ili gde je to.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: U redu. Dakle, ne može uopšte ništa da nam kažete o logističkim pokretima?

SVEDOK DIJKSTRA – ODGOVOR: Ne.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: U redu. Zapisali ste par stvari u vezi sa granatiranjem. Hteo bih da se nadovežem na to sa nekoliko pitanja o granatiranju. U 21. paragrafu vaše izjave ...

ADVOKAT KEHOE: I ako bismo mogli da pogledamo dokazni predmet Tužilaštva broj P431. Dakle, to su lokacije koje su ... da li možemo malo da povećamo ove krugove.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: To su lokacije u Kninu koje ste vi posmatrali sa balkona 4. i 5. avgusta, je li tako, gospodine?

SVEDOK DIJKSTRA – ODGOVOR: Da, jesu.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: A vi ste primetili da dok ste bili na tim balkonima, da niste mogli da vidite šta je bilo ciljano ili pogođeno. Da li je to tačno? I ja sam vas upućujem na vašu izjavu, u 21. paragrafu, na izjavu koja je dokazni predmet Tužilaštva broj P429.

SVEDOK DIJKSTRA – ODGOVOR: Tačno je.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: A isto tako, niste bili ste u položaju da znate da li je bilo uzvratne vatre Republike Srpske Krajine?

SVEDOK DIJKSTRA – ODGOVOR: I to je, takođe, tačno.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Dakle, očigledno, vi ste govorili samo generalno oko buke koju ste čuli i o pravcu.

ADVOKAT KEHOE: A ako možemo vratimo na dokazni predmet Tužilaštva broj P430. Zatim, ako bismo mogli da uvećamo područje koja se nalazi u desnom delu, gospodine poslužitelju, područje koja je označeno brojem 6.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Područje koje ste zaokružili i obeležili brojem 6, majore, to je područje za koje ste vi mislili da su tu padali projektili, je li tako?

SVEDOK DIJKSTRA – ODGOVOR: Da, neki od njih.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Dozvolite mi da vam skrenem pažnju na ... s obzirom na ugao pod kojim ste vi gledali, dozvolite mi da vam skrenem pažnju ... samo da vidim tačan broj. Da, to je dokument koji nosi oznaku 1D31-0003. I dok ovo dolazi na ekrane, majore, ovo je nešto drugačiji snimak iz vazduha, pod malo drugačijim uglom posmatranja vatre.

SVEDOK DIJKSTRA – ODGOVOR: U redu.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Posmatranja, izvinite ... Majore, donji deo grafikona obeleženog sa slovom X je baza Ujedinjenih nacija. Da li je tu približno lokacija koju ste vi posmatrali sa balkona?

SVEDOK DIJKSTRA – ODGOVOR: To bi trebalo da bude na desnom uglu ove elipse.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Na desnom uglu elipse. A da li ovi brojevi pokazuju otprilike smer vatre koji ste videli, ili barem koliko ste to mogli da vidite?

SVEDOK DIJKSTRA – ODGOVOR: Žao mi je, ne mogu na to da odgovorim pozitivno.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: U redu.

ADVOKAT KEHOE: Časni Sude, u ovom trenutku mi ćemo ponuditi ovaj dokument u spis.

SUDIJA ORIE: Samo pokušavam da ... gospodine Kehoe gde su ovi brojevi, ja vidim neke brojeve u nekim ...

ADVOKAT KEHOE: Ovi brojevi su isti brojevi smo imali na prethodnom dokazu sa pukovnikom Lesliem.

SUDIJA ORIE: Da. Ne, ne, ali ja samo pokušavam da razumem da li su ovi brojevi u generalnom pravcu u kom ste videli da ide vatra ...

ADVOKAT KEHOE: Prema.

SUDIJA ORIE: A onda je svedok rekao da ne može da odgovori pozitivno. Možete li da nam objasnite zašto ne možete da odgovorite pozitivno ili da li biste odgovorili negativno ili ...

SVEDOK DIJKSTRA: Takođe ne mogu, jer sam video granate kako pogađaju ta područja, ali ove stvari su se tako brzo odvijale da je bilo teško reći odakle su dolazile i kuda su išle. Samo ste mogli da ih vidite kako padaju. Teško je reći da li su sve granate išle u istom pravcu. Samo se moglo videti gde neke od njih padaju u tom području.

SUDIJA ORIE: Da. Ali da li je to tačno, jer području koje ste označili ...

SVEDOK DIJKSTRA: Područje koje sam obeležio ...

SUDIJA ORIE: ...Prethodna karta je, kada je reč o udaljenosti, na osnovu onoga što ja vidim, mnogo bliža bazi Ujedinjenih nacija, i ona manje-više pokriva područje između baze Ujedinjenih nacija i oznaka koje vidimo sada na ovoj karti, unesenih crnom bojom. Dakle, kada govorimo o padanju granata, pretpostavljam, gospodine Kehoe, ispravite me ako nisam u pravu, da je jedno od pitanja koje vam je bilo na umu da li je svedok kada je obeležavao područje gde su padale granate mogao da bude u zabludi tako što je gledao u istom pravcu gde bi granate, zapravo, pale dalje od baze Ujedinjenih nacija, dakle, ne u području koje je označio na onoj karti, nego u područjima kao što su obeležena na ovoj karti. Pretpostavljam da je to pitanje koje ste želeli da se pokrene?

ADVOKAT KEHOE: Da, to je to pitanje.

SUDIJA ORIE: Pa, trebalo mi je malo vremena da shvatim iz vašeg pitanja da je to problem. Da li ste vi sada shvatili šta je sporno pitanje i da li možete da nam kažete, kada ste vi obeležavali područje za koje kažete da su po njemu padale granate, što je oblast koja barem izgleda kao poljoprivredno područje a ne kao izgrađeno područje, da li je moguće na bilo koji način da ste možda... da ste možda pogrešili u tom smislu da, iako ste videli granate kako padaju u istom pravcu u odnosu na mesto na kom ste se vi nalazili,

da je to, u stvari, bilo u gradu, u području koje je obeleženo crnom bojom na ovoj karti, a ne u području koje ste vi označili na prethodnoj karti? To je pitanje, da li...

ADVOKAT KEHOE: Izvinjavam se, mislim da je došlo do greške u transkriptu, gde piše "pale". Mislim da ste vi rekli "pale" a mislili ste na granate.

SUDIJA ORIE: Granate, pretpostavljam, da. Mislim da sam rekao da su granate pale, ali... mislim da sam rekao "granate", ali... moje pitanje, iako je dugačko, možete li, molim vas ...

SVEDOK DIJKSTRA: Kao prvo, nije to baš poljoprivredno zemljište, to je pre neko močvarno područje pored reke Krke. Osim toga, ja sam mogao da čujem da su granate blizu, a mogao sam i da ih vidim kako eksplodiraju u toj močvari. I zato sam zaključio da tamo nema apsolutno nikakvog cilja, a da ipak ima dosta pogodaka. Tako da je teško reći da li je to bio kratak pad ili je upravo to bila nameravana meta. Kada se kaže kratak pad, misli se da granate nisu pale tamo gde je trebalo... aha, izvinite.

SUDIJA ORIE: Da li možete da nam date vaš utisak o tome koliki je bio broj. Mislim, da li ih je bilo: jedna, dve ili pet, ako ste rekli da ste imali dobar razlog da verujete da su granate pale u močvaru, a ne dalje u bilo koje područje koje se vidi na ovoj karti?

SVEDOK DIJKSTRA: Pa, rekao bih barem po jedna svakih 15 do 20 minuta, tako nešto.

SUDIJA ORIE: Da, mislite da su padale tamo...

SVEDOK DIJKSTRA: Da, da su pale na to polje i da ih je bilo nekoliko.

SUDIJA ORIE: Molim vas, nastavite, gospodine Kehoe.

ADVOKAT KEHOE: Časni Sude, nudim ovo u spis.

TUŽILAC HEDARALY: Nemamo prigovor.

SUDIJA ORIE: Nema prigovora. Onda, gospodine sekretare?

sekretar: To će biti dokazni predmet Odbrane broj D392.

SUDIJA ORIE: Dokazni predmet Odbrane broj D392 primljen je u spis. Molim vas, nastavite.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Dakle, majore, dozvolite mi da vam skrenem pažnju na jednu stvar koju ste pomenuli u vašem glavnom ispitivanju kada ste govorili o zvuku za koji verujete da je od višecevnih bacača raketa. Dozvolite mi da vam pokažem dve fotografije iz vazduha. To je dokument koji nosi oznaku 1D31-0001. Ovo je fotografija iz

vazduha, majore, koja gleda prema bazi Ujedinjenih nacija. Označili smo fabriku *TVIK*, *Dizel depo*, a vidimo i železnicu, železničku stanicu. Ako pogledate ovo, majore, iza baze imamo nekoliko brda ili planinsko područje, da li vidite to sa fotografije... sa skice? Da li se sećate toga?

SVEDOK DIJKSTRA – ODGOVOR: Da, sećam se.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Ovo je gledano od juga ka jugozapadu i... Da pogledamo sada drugu fotografiju. Ovo je sada gledano iz drugog pravca sa onim... imamo nekoliko različitih tačaka, tu imamo bazu Ujedinjenih nacija, fabriku *TVIK*, železničku stanicu, bolnicu, kao i *Dizel depo*. Sada, majore, kada je granatiranje počelo, ono koje ste mogli da čujete u bazi Ujedinjenih nacija, činjenica je da ste bili u podnožju planine, to je dole u ovom podnožju ovih planina ili brda, što bi značilo da bi došlo do eho efekta i pojačane buke, zar ne?

SVEDOK DIJKSTRA – ODGOVOR: Izvinjavam se, nisam stručnjak.

SUDIJA ORIE: Gospodine Hedaraly?

TUŽILAC HEDARALY: Časni Sude, pitanje je počelo još davno, kada je rekao da misli da je čuo višecevne bacače raketa 4. avgusta u 5.00 časova. I mislim da je svedok tada rekao da nije bio u bazi Ujedinjenih nacija, nego kod kuće na drugom mestu. Prema tome, mislim da je u samom pitanju došlo do izvesne konfuzije.

SUDIJA ORIE: Da. To je jedno pitanje. Naravno, svedok je već počeo da odgovara na pitanje da on nije stručnjak, a to je nešto na šta sam i ja takođe pomislio - da vam je potrebno znanje stručnjaka za tako nešto, ili je to možda nešto što bi bilo ko mogao da zna. Takođe imajte na umu šta je rekao gospodin Hedaraly. Molim vas, nastavite.

ADVOKAT KEHOE: Izvinjavam se, časni Sude, svaka osoba može da zna u vezi ...

SUDIJA ORIE: Pa, mislim, opšte je poznato, na primer, ako počnete da pevate u planinama, da ćete čuti neki eho, to je jasno. Isto će važiti, ako ste ikada čuli ljude tokom lova u planinama, ali onda, naravno, sledeće pitanje je kakav bi mogao da bude učinak na zapažanja svedoka, a to je mnogo kompleksnija stvar.

ADVOKAT KEHOE: Da, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Imajte to na umu i imajte u vidu ono što je gospodin Hedaraly rekao, da ste pomešali dva mesta na kojima je svedok bio.

ADVOKAT KEHOE: Želeo bih da se svedok fokusira upravo na vreme kada je bio u kampu.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Pretpostavljam, majore, da bi vaš odgovor bio isti kada su udari u pitanju i kada ste bili u bazi Ujedinjenih nacija?

SUDIJA ORIE: Hajde da prvo pokušamo da utvrdimo sledeće: kada ste bili u bazi, da li ste čuli slične zvukove kao one koje ste opisali ranije? Mislim da ste spomenuli voz u tunelu i da je to potvrdio i vaš cimer. Da li ste čuli slične zvukove kada ste bili u bazi?

SVEDOK DIJKSTRA: Da, jesam. Pogotovo ujutro, 5. avgusta, na početku.

SUDIJA ORIE: U redu. Molim vas, nastavite, gospodine Kehoe.

ADVOKAT KEHOE: Časni Sude, želeo bih da ponudim u spis dokument koji nosi oznaku 1D13-0001.

TUŽILAC HEDARALY: Na osnovu onoga što je u transkriptu, ne vidim šta je osnova za to. Ako je svrha da se samo pokaže da je to brdovito područje, mislim da Tužilaštvo nema bilo kakav prigovor na to.

SUDIJA ORIE: Ponekad, gospodine Hedaraly, prigovori u vezi s onim što je očigledno uzimaju više vremena nego da se to samo jednostavno primi u spis, jer uvrštavanje sigurno neće štetiti na bilo koji način Tužilaštvu - da se radilo o brdovitom području.

TUŽILAC HEDARALY: Da, neće, časni Sude, ali ja jednostavno nisam želeo da budemo pretrpani dokumentima koji neće biti od pomoći Pretresnom veću, ali povlačim prigovor.

SUDIJA ORIE: Mislim da treba voditi računa da se to neće dogoditi. Istovremeno, čujem da nemate prigovor. Gospodine sekretare?

sekretar: Časni Sude, to će biti dokazni predmet Odbrane broj D393.

SUDIJA ORIE: Dokazni predmet Odbrane broj D393 primljen je u spis. Molim vas, nastavite.

ADVOKAT KEHOE: Hvala, časni Sude.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Majore, idemo sada na tempo granatiranja o kom ste govorili.

ADVOKAT KEHOE: Molim da se prikaže dokazni predmet Tužilaštva broj P101. Sam vrhu te stranice, gospodine sekretare.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Ovo je izveštaj vojnih posmatrača Ujedinjenih nacija, majore, od 4. avgusta, napisan u 12.05 časova i tu se govori o tempu granatiranja od 10.40 časova. Kaže se da je granatiranje Knina od strane Hrvatske vojske počelo 4. avgusta u 5.00 časova i nastavilo se do 10.20 časova, i do 10.20 časova tempo paljbe bio je 350 do 400 pogodaka iz višecevnog bacača raketa. Da li se to poklapa sa vašim sećanjem, taj broj?

SVEDOK DIJKSTRA – ODGOVOR: Moram reći da nisam brojao.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: U redu, gospodine. Dozvolite mi da pređemo na 28. paragraf vaše izjave iz 2008. godine. Gospodine, ovo ima veze sa... vašim zapažanjem kada su hrvatski vojnici počeli da dolaze 5. avgusta i tu kažete: "Kao što sam ranije rekao, video sam kako hrvatski vojnici dolaze u grad sa juga oko podneva 5. avgusta, istim tim putem iz pravca Drniša..." izvinjavam se "oko podneva 5.", a to je 5. avgust "istim putem iz Drniša. Sa balkona nisam mogao da vidim druge pravce, tako da ne znam da li su druge snage ušle u grad drugim putevima." Dakle, na osnovu toga, gospodine, vi ste došli do zaključka da su ovi vojnici ušli u jedan nenaoružan grad, da li se sećate toga?
SVEDOK DIJKSTRA – ODGOVOR: Ne, ja to nisam zaključio.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Niste to zaključili?

SVEDOK DIJKSTRA – ODGOVOR: Ne na osnovu toga.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Da li ste znali ... hajde da pogledamo dokazni predmet Odbrane broj D334. Ovo je izjava Evropske posmatračke misije [The European Community Monitor Mission-ECMM] od 12.45 časova. I u tački broj 3 stoji da su se u 11.15 časova na ulazu u bolnicu sreli sa Hrvatskom vojskom. Da li vidite taj unos od 11.15 časova? To je u tački 3.

ADVOKAT KEHOE: Može li to malo da se uveća, molim vas.

SVEDOK DIJKSTRA – ODGOVOR: Da, vidim to.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Idemo sada na dokazni predmet Tužilaštva broj P428, na 3. stranicu. To je vaša izjava iz 1995. godine. Treća stranica pri dnu.

ADVOKAT KEHOE: To je paragraf na dnu. Molim da se malo poveća.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Počecemo negde od sredine... da li vidite to, majore, gde piše: "Hrvati su ušli u grad..."

SVEDOK DIJKSTRA – ODGOVOR: Vidim.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: "Hrvati su ušli u grad oko 12.00 časova 5. avgusta s juga, i očigledno su znali da su ljudi napustili grad. To mogu da kažem zato što su ušli u grad u konvoju sa sedam tenkova i dva oklopna transportera, što se ne radi ako se očekuje borba." Znači, to je bilo u podne. Prema ovom izveštaju Evropske posmatračke misije Hrvati su već bili u gradu od 11,15 časova, zar ne?

SVEDOK DIJKSTRA – ODGOVOR: To je ono što piše u izveštaju. Ja sam ih video da dolaze u 12.00 časova.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: U redu. Dakle, kada ste dali ovu izjavu da su ušli u grad u 12.00 časova, da li ste znali da su ušli u grad već ranije, u 11.15 časova?

SVEDOK DIJKSTRA – ODGOVOR: Nisam.

ADVOKAT KEHOE: Izvinjavam se, časni Sude.

(Odbrana se savetuje)

ADVOKAT KEHOE: Imam još nekoliko kratkih tema, časni Sude. Ne znam da li ste želeli pauzu sada u 10.15 časova ili želite da nastavimo dalje?

SUDIJA ORIE: Hajde da pitamo gospodina Dijkstru.

SVEDOK DIJKSTRA: Dobro sam.

SUDIJA ORIE: Molimo vas da nam kažete ako bude problema. Radićemo po prvobitnom rasporedu.

ADVOKAT KEHOE: U redu, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Da.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Sada ćemo malo da promenimo temu, majore, i da razgovaram s vama o svedočenju koje ste dali o pljačkanju, a to se, takođe, nalazi i u 31. paragrafu dokaznog predmeta Tužilaštva broj P429. Na osnovu vašeg iskustva gospodine u tom području, da li znate, da li su vojnici Republike Srpske Krajine u Kninu živeli u svojim domovima i držali oružje u svojim domovima? Zna li to?

SVEDOK DIJKSTRA – ODGOVOR: Znam da su živeli. Ne znam da li su držali oružje u svojim kućama. Nisam nešto tako video.

ADVOKAT KEHOE: Ako možemo da pređemo na zatvorenu sednicu na trenutak, časni Sude. Na privatnu sednicu, izvinjavam se.

SUDIJA ORIE: Idemo na privatnu sednicu.

(privatna sednica)

sekretar: Časni Sude, vratili smo se na otvorenu sednicu.

SUDIJA ORIE: Hvala, gospodine sekretare.

ADVOKAT KEHOE: Mogu da ponovim pitanje na otvorenoj sednici, časni Sude. Nije bilo potrebe da bude na privatnoj sednici.

SUDIJA ORIE: Onda, molim vas, ponovite pitanje.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Imajte strpljenja sa mnom, majore. Pitao sam vas u vezi sa 30. paragrafom gde stoji da ste imali 11 vozila i da to nije bilo dovoljno vojnim posmatračima Ujedinjenih nacija za obavljanje posla, i rekli ste da ste dobili više vozila, je li tako?

SVEDOK DIJKSTRA – ODGOVOR: Tako je.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: A koliko ste dobili?

SVEDOK DIJKSTRA – ODGOVOR: Mogu da pogledam ako je to zaista važno, ali trebalo bi da bude negde između 10 i 15 na kraju.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Dakle, 10 ili 15 više ili ukupno 10 ili 15?

SVEDOK DIJKSTRA – ODGOVOR: Ne, više. Negde između 10 i 15 vozila.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: U redu. Dozvolite mi da vam skrenem pažnju na paragraf 29 vaše izjave. Kažete u drugoj rečenici: "Kasnije sam čuo od prijatelja da je bilo nešto na radiju da se ljudima govorilo da odu." Da li vidite to, gospodine?

SVEDOK DIJKSTRA – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Da li su snage Republike Srpske Krajine preko radija govorile ljudima da bi trebalo da napuste to područje?

SVEDOK DIJKSTRA – ODGOVOR: Ne mogu da kažem da li je to govorila Republika Srpska Krajina ili srpska Vlada. Jedino što sam čuo je da je rečeno na radiju da počne evakuacija.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Ne morate nam reći imena, ali recite nam od koga ste čuli?

SVEDOK DIJKSTRA – ODGOVOR: Od ljudi koje sam upoznao u vreme dok je to još uvek bila Krajina, a koje sam kasnije kontaktirao.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: I oni su vam to kasnije rekli?

SVEDOK DIJKSTRA – ODGOVOR: Ne. Kako to mislite kasnije?

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Mislim, da li su vam to rekli tada ili kasnije?

SVEDOK DIJKSTRA – ODGOVOR: To su mi rekli posle 1995. godine.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Gospodine, još jedna poslednja tema. Rekli ste...

SUDIJA ORIE: Gospodine Kehoe, mogu li da zatražim jedno razjašnjenje? Rekli ste nam da ne znate da li je Vojska Republike Srpske Krajine to emitovala ili je emitovala srpska Vlada. Vi, dakle, možete da nam kažete da je to bio očigledno srpski program?

SVEDOK DIJKSTRA: Ne, moji prijatelji su mi rekli da je to bio srpski program, barem je bio na tim kanalima, koliko sam shvatio.

SUDIJA ORIE: Dakle, vaši su vam prijatelji rekli da je to bila srpska emisija, ali nemate dalje podatke o tome kakva je bila ta srpska emisija?

SVEDOK DIJKSTRA: Čak i da sam čuo, ionako ne bih razumeo.

SUDIJA ORIE: U redu. Molim vas, nastavite.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Ponovo ćemo da promenimo temu, majore, i želeo bih da porazgovaramo o ovom incidentu sa protivavionskim oružjem koje ste videli na putu između Knina i Drniša. Gledam ovaj izveštaj o situaciji vojnih posmatrača Ujedinjenih nacija za 10. avgust i vidim da tu nigde ne možemo da pronađemo ni u jednom od izveštaja o situaciji da se pominje da je neko pucao iz protivavionskog topa, niti je to bilo u ažuriranom izveštaju.

ADVOKAT KEHOE: Za zapisnik, časni Sude, ja govorim o dokaznim predmetima Tužilaštva: P113, P114 i P115.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Kada ste to videli, jeste li to prijavili... ili da li znate, da li su obavestene hrvatske vlasti da su ovi pojedinci obučeni u uniforme počinili to delo?

SVEDOK DIJKSTRA – ODGOVOR: Ne, ne znam.

ADVOKAT KEHOE: Samo trenutak, časni Sude.

(Obrana se savetuje)

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Majore, puno vam hvala.

ADVOKAT KEHOE: Časni Sude, nemam više pitanja.

SUDIJA ORIE: Hvala, gospodine Kehoe. Prvo ćemo da napravimo pauzu i nastavićemo u 10.55 časova.

(pauza)

SUDIJA ORIE: Pretresno veće se izvinjava zbog kašnjenja, ali pauza je jednostavno bila prekratka za naše sastanke. I to je naš problem. Gospodine Mikuličiću... Gospodine Hedaraly.

TUŽILAC HEDARALY: Izvinjavam se, ako mogu samo da kažem, razgovarao sam s gospodinom Kehoeom tokom pauze u vezi sa dokumentom sa spiska po Pravilu 65ter koji nosi broj 5199, i koliko sam shvatio, nema prigovora, tako da može da se uvede u spis u ovoj fazi.

ADVOKAT KEHOE: Tako je. Gospodin Hedaraly i ja smo razgovarali, da.

SUDIJA ORIE: U redu. taj dokument još nije dobio broj. Gospodine sekretare... gospođo sekretarko?

sekretar: Hvala, časni Sude. Dokument sa spiska po Pravilu 65ter koji nosi broj 05199 biće dokazni predmet Tužilaštva broj P434.

SUDIJA ORIE: Dokazni predmet Tužilaštva broj P434 uvodi se u spis. Gospodine Mikuličiću, izvolite... Gospodine Dijkstra, gospodin Mikuličić je zastupnik gospodina Markača i sada će on početi svoje unakrsno ispitivanje. Izvolite.

ADVOKAT MIKULIČIĆ: Hvala, časni Sude.

UNAKRSNO ISPITIVANJE: ADVOKAT MIKULIČIĆ

ADVOKAT MIKULIČIĆ – PITANJE: Gospodine Dijkstra, dakle, ja sam odvjetnik gospodina Markača, Goran Mikuličić, i postaviću vam nekoliko pitanja. Nadam se da vas neću previše opteretiti. Gospodine Dijkstra, rekli ste u vašoj izjavi da ste prije dolaska na područje bivše Jugoslavije u Nizozemskoj prošli dva do tri tjedna prilično intenzivnog treninga za vašu dužnost promatrača Ujedinjenih nacija. Možete li nam samo ukratko opisati koja je bila suština i sadržaj tog treninga?

SVEDOK DIJKSTRA – ODGOVOR: Mogu. Osim što sam ponovio uobičajene vojne stvari, kao što je nuklearno ili biološko ratovanje, takođe smo imali lekcije o prepoznavanju naoružanja koje bi moglo da bude u tom području. Takođe smo imali lekcije... kako da kažem... o pravilima ili zakonima ratovanja, o humanitarnim pravilima ili zakonima. Takođe smo imali i priličan broj lekcija o kulturno-istorijskoj pozadini sukoba u bivšoj Jugoslaviji, kao i o stranama koje su bile uključene u sukob.

ADVOKAT MIKULIČIĆ – PITANJE: Nakon dolaska u područje bivše Republike Srpske Krajine, da li ste procjenili da je taj trening bio dostatan za razumjevanje situacije u kojoj ste se, eto, našli?

SVEDOK DIJKSTRA – ODGOVOR: Ne razumem sasvim vaše pitanje. Šta konkretno želite da znate?

ADVOKAT MIKULIČIĆ – PITANJE: Da li ste se u određenim situacijama, dok ste bili u Benkovcu, po vašem dolasku, susreli sa nekim situacijama koje nisu bile obuhvaćene treningom? To je moje pitanje, zapravo.

SVEDOK DIJKSTRA – ODGOVOR: Postojala je jedna situacija za koju nas trening nikada nije mogao da pripremi, a to je da je bilo veoma uobičajeno da ako biste bili na sastanku, morali ste da pijete alkohol, a ja ne pijem alkohol. Tako da je to verovatno bila jedina situacija u kojoj sam se osećao prilično neugodno, ali za sve ostalo trening je bio dovoljan.

ADVOKAT MIKULIČIĆ – PITANJE: Gospodine Dijkstra, da li je u okviru treninga bilo govora o tome kakav treba da bude odnos prema lokalnom stanovništvu?

SVEDOK DIJKSTRA – ODGOVOR: Ne baš mnogo na treninzima koje sam prošao u Holandiji, ali imali smo dodatnu obuku kada smo stigli u Zagreb, i pravilo je bilo da se odnosimo pravično... da poštujemo njihovu istoriju, njihovu ličnost ... ali ne... kako da kažem... da se ne družimo previše blisko sa njima, ako mogu tako da kažem.

ADVOKAT MIKULIČIĆ – PITANJE: Nakon *Operacije Oluja* mandat promatrača Ujedinjenih nacija se je promjenio. To smo čuli iz više svjedočenja u ovoj sudnici. Možete li nam reći da li ste dobili nekakve specifične upute u odnosu na promjenu vašeg izvornog mandata?

SVEDOK DIJKSTRA – ODGOVOR: Mogu da odgovorim i da i ne. Kada je reč o mom konkretnom zadatku, ja nisam imao veliku promenu, jer ja sam bio oficir zadužen za logistiku, tako da je moj zadatak bio da obezbedim logistiku za ostale vojne posmatrače Ujedinjenih nacija kako bi oni obavili svoje zadatke.

ADVOKAT MIKULIČIĆ – PITANJE: U vašoj izjavi iz 2007. godine i 2008. godine, referiram na paragraf 6, opisujete određene jedinice Armije Republike Srpske Krajine, pa tako, između ostaloga, opisali ste da je postojao jedan trening kamp u selu Donja Bruška koji je vodio kapetan Dragan. I da je, prema vašim informacijama, to je, zapravo, bio kamp *Crvenih beretki*, koje su bile jedna vrsta specijalnih jedinica Republike Srpske Krajine. Da li nam možete nešto više reći o toj jedinici i o kapetanu Draganu koji je vodio taj kamp, prema vašem ... prema vašoj izjavi?

SVEDOK DIJKSTRA – ODGOVOR: Ne, ne mogu. Mi smo, ili tačnije, ja sam otišao u taj kamp samo jednom i tamo tada nije bio kapetan Dragan, tako da nisam s njim razgovarao. Informacija koju sam dao ovde u ovoj izjavi je informacija koju sam dobio od svojih kolega koji su bili duže u tom području.

ADVOKAT MIKULIČIĆ – PITANJE: Da li vam je poznato kakova je bila namjena te jedinice u strukturi Armije Republike Srpske Krajine?

SVEDOK DIJKSTRA – ODGOVOR: Ne, nije mi bilo poznato.

ADVOKAT MIKULIČIĆ – PITANJE: Prilikom vašeg boravka u Benkovcu, imali ste priliku i vidjeti policijske stanice i policajce. Da li sam u pravu? Pri tom mislim na civilnu policiju.

SVEDOK DIJKSTRA – ODGOVOR: Da, znam na koju policiju mislite. Ako to pomaže, mogu da formulišem svoj odgovor na sledeći način. Ja nikada, kao vojni posmatrač Ujedinjenih nacija, nisam imao kontakte sa civilnom policijom. Ne zato što bi me oni zaustavljali na putu, već i zato što ja nisam imao nikakvog posla s njima. Ako sam ih viđao, to je bilo samo zato što sam prolazio pored njih ili sam prolazio pored policijske stanice. Jedini policajac s kojim smo ikada imali kontakte bio je čovek koji je prilazio našim vozilima kada bismo parkirali automobile, koji je čuvao naša vozila.

ADVOKAT MIKULIČIĆ – PITANJE: Kad ste došli iz Benkovca u Knin, a to je bilo negdje pred kraj sedmog meseca, tačnije, 26. sedmog 1995. godine, vi ste se, prema

vašim izjavama, bavili logistikom i više niste išli u obilazak terena. Međutim, rekli ste da ste po potrebi, barem dva do tri puta tjedno posjećivali određene lokacije, kao što su: Donji Lapac, Gospić, Korenica, Gračac, i tako dalje. Moje pitanje: da li ste prilikom ovih vaših putovanja cestom od Gračaca prema Gospiću primjetili da se u selu Medak nalazi jedna velika grupacija 9.Gračačke brigade i njihovo zapovjedno mjesto? Da li ste to znali ili primjetili?

SVEDOK DIJKSTRA – ODGOVOR: Kako bi mi bilo jasnije, da li govorimo o Hrvatskim snagama ili o snagama Vojske Republike Srpske Krajine?

ADVOKAT MIKULIČIĆ – PITANJE: Govorimo o snagama RSK, vojnim jedinicama.

SVEDOK DIJKSTRA – ODGOVOR: Da. U redu. Kao oficir za logistiku, počeo sam da se krećem tim područjem nakon *Operacije Oluja*. Tamo sam bio samo deset dana, približno toliko, i uglavnom najveći deo vremena sam proveo obavljajući svoj posao.

ADVOKAT MIKULIČIĆ – PITANJE: Ako sam točno razumjeo, znači, u periodu vašeg dolaska u Knin, 26. sedmog, pa do početka *Oluje*, 4. osmog, vi niste putovali u tom pravcu?

SVEDOK DIJKSTRA – ODGOVOR: Koliko se ja sećam, nisam.

ADVOKAT MIKULIČIĆ – PITANJE: Vraćam se na vašu izjavu iz 2007. i 2008. godine, paragrafi 37 i 38, u kojima govorite o tome da su u kasnom osmom, odnosno, početkom devetog mjeseca, počeli dolaziti hrvatski civili koji su pljačkali kuće i zapravo su to ljudi koji su se vratili u svoje domove. Da li imate nekih detaljnijih informacija o toj pojavi?

SVEDOK DIJKSTRA – ODGOVOR: Šta konkretno želite da znate?

ADVOKAT MIKULIČIĆ – PITANJE: Odakle su vam poznati ovi podaci?

SVEDOK DIJKSTRA – ODGOVOR: Kao što sam rekao vašem kolegi, do tog trenutka sam shvatio, odnosno, rečeno mi je kako funkcioniše obeležavanje automobila registarskim tablicama u Hrvatskoj, tako da sam mogao da kažem da ti automobili stižu iz: Zadra, Šibenika, Splita i drugih mesta. Tako da biste u početku uglavnom videli automobile iz: Zadra, Šibenika, Splita, sa tim registarskim tablicama. A onda, kako je vreme odmicalo, povećavao se broj tablica, pa su se mogle da vide tablice čak iz: Kule, Dubrovnika, Vukovara.

ADVOKAT MIKULIČIĆ – PITANJE: U paragrafu 38 pominjete mnoga ta oštećenja kuća u blizini granice Hrvatske i Bosne i Hercegovine. Da li vam je poznato, gospodine Dijkstra, a mi smo čuli takove podatke i svjedočenja u ovoj sudnici, da su iz Bosne, preko granice, na teritorij Republike Hrvatske, upravo u ove pogranične djelove, dolazili vojnici Armije BiH i civili sa automobilima registarskih oznaka Bosne, koji su pljačkali kuće i uzimali stoku? Da li vam je poznata ta pojava?

SVEDOK DIJKSTRA – ODGOVOR: Ne, nije mi poznata.

ADVOKAT MIKULIČIĆ – PITANJE: Hvala vam. Da pređemo na jednu drugu temu. Moj uvaženi kolega, gospodine Kehoe, je sa vama razgovarao u vezi granatiranja i time

je, zapravo, velikim dijelom iscrpio ono što sam vas ja htio pitati. Međutim, vi ste rekli da niste školovani za ta pitanja. Da li vi, kao osoba koja nije školovana za pitanja eksplozije i granatiranja, možete prema zvuku koji ste čuli, razlikovati ispaljenje granate, eksploziju granate i eho, jeku koja nastaje od eksplozija? Da li ste vi bili u stanju razlikovati te zvukove?

SVEDOK DIJKSTRA – ODGOVOR: Ne mogu da budem 100 posto siguran da mogu da kažem da mogu da napravim razliku svaki put. Verovatno mogu da napravim razliku između ispaljivanja i granatiranja, ako sam dovoljno blizu, ali eho, jeku, bilo bi teško uočiti, zavisno od toga kakva je vrsta jeke.

ADVOKAT MIKULIČIĆ – PITANJE: Da li to znači ako ste dalje od eksplozije da ne biste mogli razlikovati ispaljenje i detonaciju granate?

SVEDOK DIJKSTRA – ODGOVOR: Mislim da bih bio u stanju da napravim razliku između ispaljivanja i detonacije, ali bilo bi mi verovatno teže da napravim razliku između ispaljivanja i eha od detonacije.

ADVOKAT MIKULIČIĆ – PITANJE: Gospodine Dijkstra, na početku ste nam rekli, u odnosu na mandat i trening koji ste imali, da je... da ste dobili uputu oko kontakata sa lokalnim stanovništvom. Vi osobno stanovali ste kod privatnog stanodavca na području Knina, zar ne?

SVEDOK DIJKSTRA – ODGOVOR: To je tačno.

ADVOKAT MIKULIČIĆ – PITANJE: Vidimo iz vašeg dnevnika koji je priložen uz vaše izjave, a to je P432, da ste imali dosta kontakata sa lokalnim stanovništvom, u smislu zajedničkih večera, razgovora, i tako dalje. Da li je to tačno?

SVEDOK DIJKSTRA – ODGOVOR: Zavisi šta vi smatrate pod "dosta". Ja bih "dosta" smatrao da je to bilo svakog dana. A to nije bilo svakog dana. Svakako ne sa meštanima.

ADVOKAT MIKULIČIĆ – PITANJE: Pa, recite nam onda koliko je to otprilike bilo učestalo?

SVEDOK DIJKSTRA – ODGOVOR: Prvo, da li možete da pojasnite šta smatrate pod "meštani". Ja bih smatrao da su meštani civilno stanovništvo. Da li je to tačno?

ADVOKAT MIKULIČIĆ – PITANJE: Da.

SVEDOK DIJKSTRA – ODGOVOR: A meštani ne bi bili civili koji su radili za Ujedinjene nacije, zar ne?

ADVOKAT MIKULIČIĆ – PITANJE: Tačno je da su neki od službenika UN-a, pri tom mislim na prevoditelje i ostalo osoblje, bili regrutirani iz lokalnog stanovništva. To je tačno, zar ne?

SVEDOK DIJKSTRA – ODGOVOR: Da, dobro. Ako uključujemo i njih u osobe koje vi nazivate lokalnim stanovništvom, onda je to tačno. Ja sam imao mnogo kontakata sa prevodiocima, viđao sam ih svakodnevno, i u zavisnosti od vremena i situacije, ponekad idete i na večeru s njima, pijete kafu s njima. Ali osim tog osoblja koje je radilo pri Ujedinjenim nacijama, ne bih rekao da sam imao mnogo kontakata. Samo povremeno.

ADVOKAT MIKULIČIĆ – PITANJE: Da pogledamo vaš dnevnik. To je, dakle, P432. Ja ću vam samo navesti imena nekih osoba koje vi navodite u dnevniku, pa ću vam onda postaviti pitanja. Dakle, vi u dnevniku navodite osobe po imenu...

SUDIJA ORIE: Gospodine Mikuličiću.

ADVOKAT MIKULIČIĆ: Da, časni Sude?

SUDIJA ORIE: Da li to možete da povežete sa datumom, pošto dnevnik ima datume?

ADVOKAT MIKULIČIĆ: U redu.

TUŽILAC HEDARALY: Časni Sude, ako bi svedoku mogao da se da original dnevnika na holandskom, to bi mu bilo od pomoći.

SUDIJA ORIE: Da li bi to bilo...

ADVOKAT MIKULIČIĆ: Mislim da bi to bilo od pomoći.

TUŽILAC HEDARALY: Mislim da se to nalazi u registratoru koji mu je dostavio gospodin poslužitelj.

SUDIJA ORIE: Molim da se pozovete i na datume kada pominjete imena.

ADVOKAT MIKULIČIĆ – PITANJE: Na početku riječ je o 11. osmom, petak.

SVEDOK DIJKSTRA – ODGOVOR: Tako je.

ADVOKAT MIKULIČIĆ – PITANJE: Gospodine Dijkstra, u drugom paragrafu, barem u engleskoj verziji koju ja imam, navode se imena: Olja i Sandra. Možete li nam reći koje su to osobe?

SVEDOK DIJKSTRA – ODGOVOR: One bi trebalo da budu prevoditeljke.

ADVOKAT MIKULIČIĆ – PITANJE: Dva paragrafa niže navode se imena Frank i Iva.

SVEDOK DIJKSTRA – ODGOVOR: Frank je kolega Belgijanac a Iva je bila, koliko se sećam, koleginica iz Češke.

ADVOKAT MIKULIČIĆ – PITANJE: U preposljednjem paragrafu na istoj stranici, a to je referenca za subotu, 12. august, navode se imena Jurgen i Vesna.

SVEDOK DIJKSTRA – ODGOVOR: Izvinjavam se, spale su mi slušalice.

SUDIJA ORIE: Nije lako jednom rukom, zar ne?

SVEDOK DIJKSTRA: Nije.

ADVOKAT MIKULIČIĆ – PITANJE: U prethodnom na istoj stranici, subota, 12. avgust, navode se imena Jurgen i Vesna u kontekstu da se namjeravaju vjenčati.

SVEDOK DIJKSTRA – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT MIKULIČIĆ – PITANJE: Očito, Jurgen je osoba koja nije mještalin, ali Vesna pretpostavljam da je. Možete li to potvrditi?

SVEDOK DIJKSTRA – ODGOVOR: Vesna je Hrvatica i Jurgen je moj kolega i prijatelj odavno.

ADVOKAT MIKULIČIĆ – PITANJE: 14. avgust, sljedeća stranica, a to je ponedjeljak, navodi se ime Duška?

SVEDOK DIJKSTRA – ODGOVOR: Duška je bila jedna od nekoliko preostalih srpskih prevodilaca koja je ostala sa nama posle *Operacije Oluja*.

ADVOKAT MIKULIČIĆ – PITANJE: Utorak, 15. avgust, na samom kraju navode se imena Tuđica, što mislim da je krivo, nego Đurđica i Ljiljana. Da li se sjećate tih osoba? Neposredno ispred unosa za 16.

SVEDOK DIJKSTRA – ODGOVOR: Da. Sledeća stranica. Ako želite da me pitate da li se sećam lica, likova, ne, ne sećam se. Sećam se da sam razgovarao sa nekoliko ljudi. Ako sam stavio ta imena pored tih datuma, onda bi to trebalo da budu te osobe.

ADVOKAT MIKULIČIĆ – PITANJE: U vašem dnevniku, nedelja, 20. avgust, ponovno referirate na Dušku i Ivu. To ste nam objasnili. Međutim, ovde referirate i to da su Alun Roberts, za koga znamo da je bio zaposlenik, glasnogovornik UN-a i Iva, prevenirali jedan događaj. Možete li nam reći u kakvim su odnosima oni bili?

SVEDOK DIJKSTRA – ODGOVOR: Kako mislite? Šta mislite pod tim pitanjem?

ADVOKAT MIKULIČIĆ – PITANJE: Naime, ono što mene interesira, kada stavljate u istu rečenicu Aluna Roberta i Ivu, koji je to događaj? Da li se ga možete sjetiti?

TUŽILAC HEDARALY: Časni Sude, pitam se u čemu je relevantnost ovog niza pitanja i konkretno ovog poslednjeg pitanja. Ako bismo mogli da dobijemo nešto...

SUDIJA ORIE: Moram da priznam, gospodine Mikuličiću, i meni je slično palo na pamet, ali tada sam kod poslednjeg pitanja pomislio da je reč o nekom konkretnom događaju. Kako bismo saznali tačno s kim je ovaj svedok popio kafu, osim ako ne postoji bilo koji konkretan razlog da sumnjate da su prevodioci bili špijuni ili su imali preteran uticaj na donošenje odluka, ali naravno ako samo prolazite kroz spisak imena gospođa kako biste saznali da li su one bile hrvatske ili srpske nacionalnosti, naravno ja sam vas pustio da nastavite, jer nisam znao gde će se završiti.

ADVOKAT MIKULIČIĆ: Da, ja...

SUDIJA ORIE: Ja se samo nadam da ovde imamo konkretan događaj, pa vas molim da postavite to pitanje, ali ne bih vas podsticao da prolazite kroz dva meseca ispijanja kafe, da bismo onda saznali da je bilo 60 posto žena, 40 posto muškaraca, i tako dalje. Molim vas, nastavite.

ADVOKAT MIKULIČIĆ – PITANJE: Želio bih da skrenem vašu pozornost na unos u vašem dnevniku za 21. avgust, ponedjeljak, gdje spominjete da pišete pismo "Miss Anonymous", u zagradi piše "prevodilac".

SUDIJA ORIE: Ali nismo se još bavili prethodnim događajem, gospodinom Robertsom.

ADVOKAT MIKULIČIĆ: Mislio sam da jesmo.

SUDIJA ORIE: Mislim - da postavite pitanje...

ADVOKAT MIKULIČIĆ: Izvinjavam se.

SUDIJA ORIE: ...ono što bih želeo da znam...

ADVOKAT MIKULIČIĆ: O kom događaju se radi.

SUDIJA ORIE: Da, mislim onda kada da je gospodine Hedaraly intervenisao i ja sam rekao da je to bio konkretan događaj.

ADVOKAT MIKULIČIĆ: Moja greška, časni Sude.

SUDIJA ORIE: U redu. Molim vas, nastavite. To je bio 20. avgust.

ADVOKAT MIKULIČIĆ – PITANJE: Dakle, da se vratimo na taj incident gde su Alun Roberts i Iva sprečili hapšenje na kontrolnom punktu.

SVEDOK DIJKSTRA – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT MIKULIČIĆ – PITANJE: Sjećate li se tog konkretnog incidenta?

SVEDOK DIJKSTRA – ODGOVOR: Sećam se da mi je rečeno za taj konkretni incident, ali ja nisam bio tamo.

ADVOKAT MIKULIČIĆ – PITANJE: U redu. Dobro. Da se vratimo na unos za 21. avgust, ponedjeljak, gdje vi pišete pismo atraktivnoj prevoditeljici koju nazivate "Miss anonymous". Kasnije proizlazi da ste saznali njeno ime. Čini mi se da se ona zove Ljiljana. Je li to tačno?

SVEDOK DIJKSTRA – ODGOVOR: Gde ste našli tu informaciju?

ADVOKAT MIKULIČIĆ – PITANJE: Samo pokušavam provjerit to.

SVEDOK DIJKSTRA – ODGOVOR: I ja.

TUŽILAC HEDARALY: Datum 25. avgust, u 5. redu na engleskom.

SVEDOK DIJKSTRA: U redu. Da, to je tačno.

ADVOKAT MIKULIČIĆ – PITANJE: Gospodine Marti... gospodine Dijkstra, ispričavam se, moje pitanje je... moje pitanje je, sudeći prema unosima iz vašeg dnevnika, vi ste očito imali dosta kontakata sa osobljem i sa stanovništvom u okolici gdje ste stanovali. Da li su ti kontakti imali bilo kakvog utjecaja na izvršenje vašeg mandata kao promatrača Ujedinjenih nacija?

SVEDOK DIJKSTRA – ODGOVOR: Da li možete da preformulišete svoje pitanje, jer nisam siguran šta me pitate? Zvuči kao nešto što ne bih voleo da čujem.

ADVOKAT MIKULIČIĆ – PITANJE: Gospodine Dijkstra, morate shvatiti da ja postavljam pitanja u funkciji obrane svog klijenta, i ta pitanja možda nisu uvijek privlačna za onoga komu ih postavljam. Dakle, moje pitanje je: da li su odnosi sa ovim ženskim osobama imali bilo kakvog utjecaja na izvršenje vašeg mandata kao promatrača Ujedinjenih nacija? To je bilo moje pitanje.

SVEDOK DIJKSTRA – ODGOVOR: U redu. Onda sam vas pogrešno shvatio. Izvinjavam se. Ne, nisu.

ADVOKAT MIKULIČIĆ – PITANJE: Zahvaljujem se. Nemam više pitanja.

SUDIJA ORIE: Gospodine Cayley, mislim da ste nas obavestili o ...

ADVOKAT CAYLEY: Ništa ne proizilazi iz ovoga. Hvala, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Ništa ne proizilazi. Gospodine Hedaraly?

TUŽILAC HEDARALY: Nemam pitanja u dodatnom ispitivanju, časni Sude.

(Pretresno veće se savetuje)

SUDIJA ORIE: Gospodine Dijkstra, ja imam samo nekoliko pitanja.

ISPITIVANJE: PRETRESNO VEĆE

SUDIJA ORIE: U vašem iskazu rekli ste nam da su vojnici koje ste videli u Benkovcu bili pojedinci a ne vojnici u jedinicama. Da li bi isto važno i za vojnike koje ste možda videli u ili oko vojnih kasarni u Benkovcu?

SVEDOK DIJKSTRA: Dozvolite mi da odgovorim na ovaj način: koliko se ja sećam, nikada nisam video vojnike organizovane, recimo, u vodu ili u nekoj grupi kako se kreću

okolo. Možda su bili u vozilima, u konvojima, ali ne mogu da se setim da sam ih video da se kreću kao grupa.

SUDIJA ORIE: Da. Znači, kada govorite o konvoju i onda konkretno o...

SVEDOK DIJKSTRA: Više od dva. Za mene je konvoj više od dva kamiona.

SUDIJA ORIE: Da li ste videli velike konvoje u Benkovcu?

SVEDOK DIJKSTRA: Ne, ne velike konvoje.

SUDIJA ORIE: Koliki je bio najveći?

SVEDOK DIJKSTRA: Tri, četiri kamiona maksimalno.

SUDIJA ORIE: U redu. Rekli ste da vas vaš trening nije dovoljno pripremio za konzumiranje alkohola na sastancima. Da li je to bilo samo na sastancima sa ljudima sa strane, ili se alkohol koristio samo na sastancima sa osobljem Ujedinjenih nacija?

SVEDOK DIJKSTRA: Osim, recimo, sastanaka izvan radnog vremena, to je u redu, ali mi smo zvanično radili 24 časa na dan, ali da kažem, kad je posao bio završen, dakle, nakon posla, kolege bi popile jedno ili dva piva. Dokle god smo bili na poslu u Ujedinjenim nacijama, nije bilo pića na stolu.

SUDIJA ORIE: U redu. Kad govorite o sastancima izvan radnog vremena, tu mislite jednostavno na druženje...

SVEDOK DIJKSTRA: Na druženje, da.

SUDIJA ORIE: I to nisu bili neki strukturni razgovori o nekim poslovnim temama?

SVEDOK DIJKSTRA: Ne.

SUDIJA ORIE: Hvala vam na odgovorima.

SVEDOK DIJKSTRA: Nema na čemu.

SUDIJA ORIE: Da li su moja pitanja potakla nešto?

ADVOKAT KEHOE: Samo jednu stvar.

SUDIJA ORIE: U redu.

DODATNO UNAKRSNO ISPITIVANJE: ADVOKAT KEHOE

Fond za humanitarno pravo
dokumentovanje i pamćenje

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Znam da vi niste bili u Benkovcu 4. avgusta, međutim, da li vam je poznato da 4. avgusta Hrvatska vojska nije mogla da uđe u Benkovac?

SVEDOK DIJKSTRA – ODGOVOR: Ne, ne znam.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Znači, ne znate ništa o borbama oko Benkovca 4. avgusta?

SVEDOK DIJKSTRA – ODGOVOR: Apsolutno ne. Samo nešto malo iz glasina.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Da li ste čuli da nisu mogli da uđu?

SVEDOK DIJKSTRA – ODGOVOR: Ne, čuo sam samo govorkanja unutar Ujedinjenih nacija - da su Kanađani bili pripremljeni da uđu u sve to ako je potrebno, ali mislim da to nije relevantno.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Puno vam hvala.

SUDIJA ORIE: Hvala, gospodine Kehoe. Ovim je sada završeno vaše svedočenje pred ovim Sudom, gospodine Dijkstra. Želim da vam se zahvalim što ste odgovorili na sva pitanja. Obično se zahvaljujem svedoku što je doputovao sve do Haga, a vama ne mogu da se zahvalim za to. Ali, bez obzira na to, želim vam siguran povratak kući.

SVEDOK DIJKSTRA: Hvala vam.

SUDIJA ORIE: Gospodine poslušitelju.

(svedok napušta sudnicu)

SUDIJA ORIE: Pre nego što nastavimo, Pretresno veće želi da iznese obrazloženje za odluku koja je donesena ranije. I ovo su razlozi Pretresnog veća za davanje zaštitnih mera za svedoka broj 6. Dana 20. marta 2008. godine, Tužilaštvo je podnelo zahtev o zaštitnim merama na suđenju za svedoka broj 6, konkretno, za pseudonim i iskrivljenje lika. Dana 2. aprila 2008. godine, Tužilaštvo je predalo ispravku svoje aplikaciji. Odbrana Markača odgovorila je 1. aprila ove godine, a Odbrane Gotovine i Čermaka 3. aprila 2008. godine. Sve tri Odbrane zahtevale su da Pretresno veće odbije predlog. Dana 7. aprila, 2008. godine, Pretresno veće je saslušalo svedoka o pitanju zaštitnih mera. Na stranicama transkripta 875 i 876 Tužilaštvo je dodalo zahtev za distorziju glasa, što nije promenilo poziciju Odrbane. Na stranici 876 transkripta, Pretresno veće je odobrilo zahtev Tužilaštva za dodelu pseudonima, izobličenja lika i glasa, s tim što će obrazloženje da usledi. Kao što je Pretresno veće zaključilo u obrazloženju svoje prve odluke o zaštitnim merama koje su odobrene u ovom predmetu, što može da se nađe na stranicama transkripta 2.610 i 2.611, samo činjenica da neka osoba kaže da se plaši da svedoči nije dovoljna da bi se odobrile zaštitne mere. Strana koja traži zaštitne mere za svedoka mora da pokaže objektivno utemeljenu opasnost za bezbednost ili dobrobit svedoka ili

svedokove porodice, ukoliko postane poznato da je taj svedok svedočio pred ovim Sudom. Svedok broj 6 je Srbin iz Hrvatske koji ima rođake koji žive i poseduju imovinu u Hrvatskoj, a on sam se redovno vraća u zemlju. U ovom slučaju, Pretresno veće je zaključilo da bi očekivano svedočenje svedoka broj 6 moglo izazvati neprijateljstvo osoba, kako u područjima u kojima žive rođaci svedoka, tako i drugde u Hrvatskoj. Pored toga, svedok je relativno dobro poznata ličnost i zbog toga može lako da se identifikuje. U prošlosti, taj svedok je javno iznosio komentare o raznim političkim pitanjima i o optuženima. Iako je Pretresno veće imalo na umu argumente Odbrane da bi to moglo da znači da svedok u stvari nije imao bilo kakva strahovanja za bezbednost svoje porodice, ipak treba konstatovati da postoji razlika između izražavanja nekog mišljenja na javnoj raspravi, i davanja iskaza u kontekstu krivičnog suđenja. Iz navedenih razloga, Pretresno veće zaključuje da je Tužilaštvo prikazalo objektivno utemeljen rizik za bezbednost i dobrobiti svedoka broj 6 ukoliko postane poznato da je svedočio pred ovim Međunarodnim krivičnim sudom za bivšu Jugoslaviju. To je dovoljno da se odobri zahtev za zaštitne mere koje su takve prirode da će omogućiti javnosti da shvati suštinu svedočenja ovog svedoka. Ovim Pretresno veće zaključuje obrazloženje odluke za odobravanjem zaštitnih mera za svedoka broj 6. Gledam sada u Tužilaštvo. Pretpostavljam da sada nema svedoka koji čeka pred sudnicom?

TUŽILAC HEDARALY: Tako je, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Da li možete da nam kažete kada ćemo imati svedoka?

TUŽILAC HEDARALY: Imaćemo svedoka sutra ujutro u 9.00 časova, časni Sude. On je imao neke logističke probleme zbog viza. Stići će danas posle podne. Što znači da bi trebalo da bude spreman sutra ujutro.

SUDIJA ORIE: U redu. Dakle, imajući u vidu vreme predviđeno za svedočenje ovog svedoka, da li to znači da postoji šansa da nećemo imati svedoka na raspolaganju ni u petak?

TUŽILAC HEDARALY: U zavisnosti od dužine unakrsnog ispitivanja, za koje verujem da će biti ograničeno, mislim da postoje veoma velike šanse da nećemo imati svedoka za ovaj petak.

SUDIJA ORIE: Dobro. Rekao sam nešto o tome juče ovde u sudnici. Naravno, Pretresno veće je svesno činjenice da postoje teškoće u pronalaženju prave ravnoteže između toga da nemamo ovde predugačak red svedoka koji čekaju u Hagu da počnu da svedoče, a da se u isto vreme postigne što je moguće efikasnije korišćenje sudskog vremena, jer ovo znači da svaki dan koji se izgubi danas u sudnici je dan za koji će suđenje duže trajati. Pretresno veće barem prihvata da je to vreme koje nije zaista bilo na raspolaganju Tužilaštvu za izvođenje svojih dokaza. Mi ćemo možda isto govoriti o tome kasnije kada budemo razmatrali raspored rada za kasnije faze suđenja, što bi moglo da bude negde početkom jula meseca. Pretresno veće će tada sigurno želeći da se osvrne na proteklo razdoblje kao i unapred. Gospodine Mišetiću, izvolite.

ADVOKAT MIŠETIĆ: Časni Sude, želim da govorim u ime Odbrane Gotovine, a mislim da govorim i u ime svih timova Odbrane, tako da situacija bude jasna Pretresnom veću. Verujemo da je Tužilaštvo zapravo imalo svedoka za danas koji bi verovatno svedočio dva dana. Međutim, zbog nekih porodičnih obaveza gospodina Kuzmanovića, taj svedok je promenjen, jer je bio važan svedok za Odbranu Markača. Ovaj svedok je pozvan umesto njega, tako da osećam kao profesionalnu ljubaznost prema našim kolegama da kažem da su to uradili da nama pomognu, i mi sigurno mislimo da ne bi trebalo izreći bilo kakvu kaznu Tužilaštvu.

SUDIJA ORIE: Da. Pre svega, kazna kao takva nije nešto što Pretresno veće želi da koristi, ali naravno, Pretresno veće uvek ohrabruje strane da koriste svoje vreme što je moguće efikasnije. Istovremeno, mi veoma cenimo to, gospodine Mišetiću, što ste u ime svih timova Odbrane ustali u odbranu Tužilaštva.

TUŽILAC HEDARALY: Gospodine predsedavajući, budući da sada imamo nešto vremena, postoji nekoliko administrativnih pitanja o kojim bih želeo da govorim, ako je to u redu što se tiče Pretresnog veća. Ne bi trebalo dugo da traje, ali tiče se svedočenja i zahteva koji su bili upućeni Tužilaštvu, kao i stranama u vezi sa različitim pitanjima. Dakle, ako želite, treba mi nekoliko minuta za tri stvari. Ako je Pretresno veće saglasno, mogu kroz to da prođem sada.

SUDIJA ORIE: Da. To ste već ranije rekli da ako bude bilo nekog vremena na raspolaganju da nameravate to da uradite, pa vas molimo da nastavite.

TUŽILAC HEDARALY: Prva stvar je u vezi sa svedočenjem svedoka P-54. Deo iskaza svedoka bio je na privatnoj sednici. Pretresno veće je tražilo od Tužilaštva da pregleda transkript i da vidi da li je zaista bilo neophodno da bude na privatnoj sednici. To možete da nađete na stranici 2.870 transkripta. Tužilaštvo je pregledalo transkript i sledeći delovi transkripta mogu biti objavljeni u javnosti. Počinje na stranici 2.800, od 24. reda do stranice 2.811, do 15. reda. To je prva stvar.

SUDIJA ORIE: Da, naravno, Pretresno veće će to pregledati... na osnovu ovih brojki, naravno, ne mogu sada da kažem ništa o tome. Ali, mi ćemo proveriti i videti da li ćemo da donesemo odluku da taj deo zapisnika bude obelodanjen javnosti. Molim vas, nastavite.

TUŽILAC HEDARALY: Hvala. Drugo pitanje odnosi se na video snimak, to je dokazni predmet Odbrane broj D136. To je video snimak koji je predočila Odbrana Markača kako bi pokazala vežbu evakuacije u selu Tržić Tounjski. Verovatno nisam dobro izgovorio, i Pretresno veće je zatražilo od strana da se dogovore gde se tačno nalazi to selo. Mi smo razgovarali sa Odbranom, i ako možemo da pogledamo dokument sa spiska po Pravilu 65ter koji nosi broj 5179. Na prvoj stranici je jedna vrlo jednostavna karta sa skalom, gde se može videti gde je to selo u odnosu na Knin, i vidimo da je to oko 150 ili

145 kilometara od Knina u blizini granice Sektora Sever, odnosno, onoga što je bio Sektor Sever u to vreme.

SUDIJA ORIE: To je onaj video snimak sa kravama i traktorima?

TUŽILAC HEDARALY: Da. Evo, krug na dnu je Knin, a selo se nalazi negde pri vrhu. A ako pogledamo drugu stranu ovog dokumenta, ovaj dokument je pripremljen od strane Odbrane, može da se vidi i precizniji pogled na područje i konkretno na most preko reke Mrežnice, mislim da se tako zove to što smo videli na snimku. Verujem da nema prigovora. Razgovarao sam sa gospodinom Mišetićem, prvu stranicu je napravilo Tužilaštvo, drugu stranicu je napravila Odbrana, i mislim da postoji dogovor o tome gde se nalazi selo, tako da bi moglo da se obeleži i ponudi u spis.

SUDIJA ORIE: Vidim da nema prigovora. Gospodine sekretare, da li biste mogli...

sekretar: Dokument sa spiska po Pravilu 65ter...

SUDIJA ORIE: Izvinjavam se, zbunio sam se oko promene predstavnika Sekretarijata tokom prepodneva. Gospođo sekretarko, molim vas da dodelite broj.

sekretar: Hvala, časni Sude. Dokument sa spiska po Pravilu 65ter koji nosi broj 05179 biće dokazni predmet Tužilaštva broj P435.

SUDIJA ORIE: Dokazni predmet Tužilaštva broj P435 primljen je u spis. Molim vas, nastavite, gospodine Hedaraly.

TUŽILAC HEDARALY: I poslednja stvar je video snimak pokazan Miri Grubor, što je dokazni predmet Odbrane broj D68, bez tona. To je pokazala Odbrana. I ako se Pretresno veće seća, mi smo dali transkripte, to sam ja pročitao za zapisnik. Sada imamo video snimak sa zvukom, i želeli bismo da ponudimo u spis, i možda čak i da pokažemo video klip sa zvukom, ukoliko Pretresno veće to želi.

(Pretresno veće i Sekretarijat se savetuju)

TUŽILAC HEDARALY: To je vrlo kratak video klip. Traje samo oko 30 sekundi.

SUDIJA ORIE: Samo trenutak, gospodine Hedaraly.

(Pretresno veće i Sekretarijat se savetuju)

SUDIJA ORIE: Da, gospodine Hedaraly, Pretresno veće bi želelo da ponovo pogleda snimak.

TUŽILAC HEDARALY: To je dokument sa spiska po Pravilu 65ter koji nosi broj 5193. I možemo sada da pustimo.

(video snimak)

lekar: *Operaciona sala mora da bude postavljena tamo jer je veoma opasno da se radi na spratu zbog velikog bombardovanja grada Knina i okoline. Više od tri sata Knin je granatiran i ima puno ranjenih civila, posebno civila u ovom gradu.*

(kraj video snimka)

TUŽILAC HEDARALY: Molim da se ova verzija sa zvukom uvrsti u spis.

SUDIJA ORIE: Gospođo sekretarko, to će biti... to je bio P broj?

TUŽILAC HEDARALY: Ne, Dokazni predmet Odbrane broj D68.

SUDIJA ORIE: Da li može dokazni predmet Odbrane broj D68 da se zameni ovom novom verzijom, tonskim video snimkom. Pretpostavljam da postoji i transkript koji ide uz to?

TUŽILAC HEDARALY: Da, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Transkript ide uz to, gospođo sekretarko.

(Pretno veće i Sekretarijat se savetuju)

SUDIJA ORIE: Samo da se izbegne bilo kakva zabuna, broj će ostati D68, ali onaj materijal koji će sada nositi broj D68 je kompletan materijal, uključujući zvuk i transkript u prilogu.

ADVOKAT MIŠETIĆ: Časni Sude, možemo li da dobijemo smernice kako da to radimo u budućnosti? Razlog zašto mi nismo ponudili na uvrštenje u spis zvuk je to što znamo ko je napravio taj video snimak, mislim da je to *Zastava film* i Pretresno veće je već čulo svedočenje o tome, tako da bismo mi sada rekli da postoji određeni cilj iza reči koje su izrečene u video snimku, a svedok nije ovde. Prema tome, ja nemam problem da to ostane kao broj D, dokazni predmet koji je ponudila Odbrana. Međutim, trebalo bi ipak na kraju da se kaže da to nije dokazni predmet Odbrane, jer naš cilj je bio samo da pokažemo kako je izgledao taj podrum, a ne i da čujemo šta je ta osoba govorila na tom video snimku.

SUDIJA ORIE: U redu.

ADVOKAT MIŠETIĆ: Dokle god Pretresno veće smatra da je to u redu, i mi ćemo smatrati da je to u redu, s tim da ćemo u budućnosti mi ponuditi u spis audio kao takav, ali samo da se zna da je naš cilj bio samo da pokažemo kako je, zapravo, podrum izgledao, a ne i šta ta osoba govori na video snimku.

SUDIJA ORIE: Razumem. Želite da izbegnete svaku sugestiju, bilo kakav zaključak, ali sada je to jasno u zapisniku gde ste tražili da se taj video snimak uvrsti, a zvuk je dodat na izričit zahtev Tužilaštva.

ADVOKAT MIŠETIĆ: Hvala, časni Sude.

SUDIJA ORIE: To je sad u zapisniku. Da li ima dodatnih proceduralnih stvari?

TUŽILAC HEDARALY: Ne od strane Tužilaštva, časni Sude. Ako danas završimo ranije, možda bismo mogli da se pozabavimo dokumentima koji su obeleženi za identifikaciju, ako imamo vremena? To je samo predlog.

SUDIJA ORIE: Da, to nije loš predlog. Ali, kao što imam običaj, ja se temeljno priprelim za prolaženje kroz sve te spiskove, kako bi za svaki predmet na spisku znao tačno o čemu govorimo i šta treba da se uradi. Dozvolite mi da proverim na trenutak.

(Pretnesno veće i pravni savetnik se savetuju)

SUDIJA ORIE: Predlažem stranama sledeće: gospođa sekretarka pripremiće spisak dokumenata koji su obeleženi za identifikaciju, da ne trošimo vreme i da se fokusiramo na ono što još uvek mora da se uradi. Ponekad možda ne mora ništa da se uradi sa nekim dokumentima obeleženim za identifikaciju, i onda ćemo da nastavimo u 12.45 časova i pokušaćemo da prođemo kroz spisak za 50 minuta, i onda bar ja znam o čemu govorimo i nadam se, naravno, da svi znaju šta je on govorio.

TUŽILAC HEDARALY: Možda sam se pogrešno izrazio, časni Sude. Kao što vidim u transkriptu, predložio sam da to uradimo sutra jer ćemo i sutra verovatno ranije završiti, tako da svako ima... može potrajati dosta vremena za pregled tih dokumenata. Nisam ranije razgovarao sa Odbranom, tako da ne želim da... želim da budete sigurni da i oni imaju dovoljno vremena da se pripreme.

SUDIJA ORIE: Gospodine Hedaraly, da li imamo vremena sutra, sutra... sutra ćemo znati da li imamo vremena. Ali danas znamo da ga imamo. Stoga, predlažem da, ako strane misle da im je 45 minuta dovoljno da prođu kroz spisak, onda možemo to da počnemo danas. Ako postoje tačke koje ne možemo da pripremimo u narednih 45 minuta, možda bismo imali vremena sutra, i onda ćemo takođe upotrebiti to vreme. Dakle, mi ćemo sada da prekinemo s radom i nastavićemo u 12.45 časova da se bavimo administrativnim pitanjima, uglavnom za dokumente koji su obeleženi za identifikaciju.

(pauza)

SUDIJA ORIE: Opet se izvinjavamo zbog kasnijeg početka, ali to može da bude... možda je to dobra investicija koja štedi vreme u narednih nekoliko minuta. Dobili ste spisak sa identifikacionim brojevima koji je pripremio Sekretarijat. I želeo bih da prođemo kroz taj spisak. Prvi dokument je dokazni predmet Odbrane broj D17, to je bio dokaz koji je trebalo da bude izmenjen tako da bolje reflektuje stvar. Da li je taj novi ili izmenjeni dokaz učitani?

ADVOKAT MIŠETIĆ: Jeste, časni Sude, mislim da smo se složili oko toga da se primi sada u spis.

TUŽILAC MARGETTS: Dobar dan, časni Sude. Da, mi smo saglasni da se dokazni predmet Odbrane broj D17 u izmenjenom obliku uvede u spis. Postojao je još samo jedan drugi problem s tim. Dokazni predmet Odbrane broj D17 je karta Odbrane koja odražava redosled snimljenog filmskog segmenta koji se pojavljuje na dva video snimka, to je video koji nosi broj 0007194 i video koji nosi broj 0000990 uz dokazni predmet Odbrane broj D17...

SUDIJA ORIE: Samo trenutak. Ako imate tako velike brojeve, molim vas, ponovite ih polako, gospodine Margetts.

TUŽILAC MARGETTS: Hvala, časni Sude. To je dokument koji nosi oznaku V000-7194, a što je prethodno označeno kao dokazni predmet Tužilaštva broj P18 označen za identifikaciju, dakle, P18. I bio je dokument koji nosi oznaku V000-0990, deo toga bio je obeležen kao dokazni predmet Tužilaštva broj P59. Dakle, situacija sa video snimkom V000-7194 je sledeća: to je dokazni predmet Tužilaštva broj P18, i taj video je prethodno obeležen za identifikaciju pod pečatom. To ne treba više da bude pod pečatom. I on treba da bude uveden bez zvuka. I Odbrana i Tužilaštvo su se saglasili oko toga. Dalje, složili smo se oko uvođenja u spis dokumenta koji nosi oznaku V000-0990, a to je dokument sa spiska po Pravilu 65ter koji nosi broj 3759, i deo tog dokumenta je prethodno obeležen kao dokazni predmet Tužilaštva broj P59. Želimo da preostali deo tog video snimka bude uveden u dokazni materijal i da se njim zameni ovaj koji gledamo...

SUDIJA ORIE: Da.

TUŽILAC MARGETTS:...u dokazni predmet Tužilaštva broj P59.

SUDIJA ORIE: Gospodine Margetts, nadam se da ćete mi oprostiti, ali u ovom trenutku ovo je postalo previše složeno za mene. Kao što sam ranije rekao, želim da znam o čemu govorimo. Imam spisak pred sobom koji ne navodi nikakve informacije o tim drugim pitanjima. Ja predlažem da ako se... što izgleda da je slučaj, dakle, ako se u potpunosti slažete sa Odbranom o ovim pitanjima, da onda potvrdite *e-mailom* jedni drugima o tome oko čega ste postigli saglasnost, a onda pošaljite kopiju gospodinu Nilssonu za osoblje Pretresnog veća, tako da mi možemo da pregledamo sve što se tamo nalazi, i pripremićemo odluke, naravno, u skladu sa sporazumom, i onda ćemo da se pozabavimo tim pitanjem. U ovom trenutku, da li treba da čekamo sa dokaznim predmetom Odbrane

broj D17 za dalji razvoj ili postoje još neka pitanja oko prijema u spis dopunjenog i učitano dokaznog predmeta Odbrane broj D17?

TUŽILAC MARGETTS: Ne, to nije sporno, časni Sude.

SUDIJA ORIE: U redu. Onda se dokazni predmet Odbrane broj D17 uvodi u spis, a Pretresno veće će da sačeka dodatne informacije o dokaznim predmetima P18 i P59 sa ili bez promena zvuka, ali ovo stvarno ide prebrzo za moj ograničeni intelektualni kapacitet.

TUŽILAC MARGETTS: Hvala, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Ja bih da krenemo dalje i da pređemo na dokazni predmet Odbrane broj D78. Pitanje je da li ste gospodine Mikuličiću ponudili ovaj dokument, da ili ne? Mislim da je samo jedno pitanje u vezi sa ovim dokumentom postavljeno svedoku, i svedok je, očigledno, dao negativan odgovor.

ADVOKAT MIKULIČIĆ: Da, i mi smo čekali zvaničan prijevod koji u međuvremenu je obezbeđen, tako da bismo željeli da ga ponudimo u spis.

SUDIJA ORIE: Izvolite, gospodine Hedaraly.

TUŽILAC HEDARALY: U stvari, ja se toga malo drugačije sećam. To je video snimak koji je prikazan svedoku i zatim je postavljeno jedno pitanje, i ostatak video snimka je prikazan. I Pretresno veće je pitalo u čemu je relevantnost. Bilo je to oko prve muške bebe rođene u Kninu, i u tome je bila relevantnost, i Tužilaštvo nema prigovora na to. Pretresno veće je pokrenulo pitanje u vezi sa tim dokumentom, tim video snimkom.

SUDIJA ORIE: Da.

ADVOKAT MIKULIČIĆ: Prva beba.

SUDIJA ORIE: Mislite da je prva beba, koja god da je bila, da li je bila beba civila ili vojnika ... šta je tu važno ... šta je relevantno?

ADVOKAT MIKULIČIĆ: Pa, nije samo stvar prve bebe rođene u kninskoj bolnici, već je, također, i pitanje ranjenog vojnika Armije Republike Srpske Krajine kome je pružena medicinska pomoć, koliko mogu da se sjetim, ali to je bilo prilično davno. Dakle, u međuvremenu, obezbeđen je zvanični prijevod te video snimke...

SUDIJA ORIE: Sećam se da je gospođi Grubor postavljeno pitanje da li je mogla da identifikuje osobu. Mislim da nije bila beba, već ta druga osoba. I je ona onda rekla da ne može.

ADVOKAT MIKULIČIĆ: Da.

SUDIJA ORIE: U čemu je relevantnost da se ima video snimak osobe koja očigledno nije identifikovana? Ako imate nekog drugog svedoka koji bi mogao da identifikuje tu osobu...

ADVOKAT MIKULIČIĆ: Koliko se mogu sjetiti, časni suče, druga video snimka pokazuje ovu osobu, pokazuje ko je konkretno bila ta osoba, a riječ je o srpskom lječniku koji govori pred televizijskim kamerama za *Hrvatske televizije* i stoga postoji veza između te dve video snimke, pokušavajući da...

SUDIJA ORIE: Za šta je taj drugi video snimak bio relevantan u ovom...

ADVOKAT MIKULIČIĆ: Pa, sada odavde nisam u mogućnosti da vam ovako *ad hoc* kažem šta je druga video snimka, ali svrha je da bismo željeli da dokažemo da je osam srpskih zdravstvenih djelatnika ostao u kninskoj bolnici. Dakle, jedan od njih je osoba koja je uvedena preko gospođe Grubor i druga osoba se pojavljuje na drugoj video snimci koja je već primljena u dokaze, ali nemam je sada pred sobom...

SUDIJA ORIE: Da. Vi ste nam sada objasnili u čemu je relevantnost po vašem mišljenju. Možete li dati... ako bih mogao da vam pomognem.

ADVOKAT MIKULIČIĆ: Da.

SUDIJA ORIE: Relevantna stranica transkripta koja se pojavljuje jeste T1472. To je stranica gde je postavljeno pitanje gospođi Grubor. A onda pitanje relevantnosti je na stranicama 1476 i 1477. Ako biste bili tako ljubazni da pregledate ponovo te stranice.

ADVOKAT MIKULIČIĆ: U redu.

SUDIJA ORIE: I možda da nam ukratko, u *e-mailu* čiju ćete kopiju poslati drugoj strani, objasnite kakva je veza između ta dva dokaza.

ADVOKAT MIKULIČIĆ: Učinit ću to, časni suče.

SUDIJA ORIE: A onda možemo da razmatramo da li je to relevantno za uvođenje u spis ili nije. Onda prelazimo na dokazne predmete Odbrane D131 i D132. Razmatraćemo ih zajedno. To su...

TUŽILAC HEDARALY: Tužilaštvo nema prigovor, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Nema prigovora? Onda su dokazni predmeti Odbrane D131 i D132 primljeni u spis. Idemo na dokazni predmet Odbrane broj D133. Mislim da se tu radilo o čekanju prevoda. Da li je prevod urađen?

ADVOKAT MIKULIČIĆ: Da, obezbjedili smo prevod.

SUDIJA ORIE: Da li je prevod već učitán u sistem elektronske sudnice?

ADVOKAT MIKULIČIĆ: Da.

SUDIJA ORIE: Ima li prigovora?

TUŽILAC HEDARALY: Nema, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Onda se dokazni predmet Odbrane broj D133 prima u spis. Idemo na dokazni predmet Odbrane broj D136. Čuli smo već o ovom dokumentu jutros malo više da se radilo o vežbi evakuacije, i ja ću to da nazovem video snimkom sa kravama i... sad smo dobili dodatne informacije o tome gde je tačno bilo, ali ipak mislim da je i dalje otvoreno pitanje da li ima prigovora od strane Tužilaštva na usvajanje dokaznog predmeta Odbrane broj D136 u spis.

TUŽILAC HEDARALY: Nema prigovora, časni Sude. Mislim da se prigovor Tužilaštva odnosio na lokaciju, s obzirom da je to izvan područja koje pokriva optužnica, ali mislim da se više tiče težine nego prihvatljivosti, tako da Tužilaštvo nema prigovora.

ADVOKAT MIKULIČIĆ: Da. Ja bih samo želio da se ipak obezbjedimo, da ukažem na dio transkripta koji se na to odnosi. To su stranice od 2.253 do 2.255 gdje je svjedok, pozivajući se na tu konkretnu vježbu, rekao da je ta vježba bila krajem šestog ili početkom sedmog mjeseca 1995. godine. Dakle, to je otprilike u to vrijeme kada je ova vježba izvedena.

TUŽILAC HEDARALY: Izvinjavam se...

SUDIJA ORIE: Ovo je... u stvari, vi naglašavate da je korisno imati to u dokazima, dok je gospodin Hedaraly već rekao, iako bi on tome pridodao različitu težinu, da se ne protivi prijemu u spis.

TUŽILAC HEDARALY: Bio je sporan datum video snimka kao i preklapanje, i verujem da svedočenje na koje je upućivao gospodin Mikulčić nije bilo baš jasno, i svedok je rekao da je moglo da se radi o nečemu što je čuo, ali ponavljam, samo želim da razjasnim ovaj deo. Ali poenta je da mi ne ulažemo prigovor na prihvatljivosti ovog dokumenta, i mislimo da je to samo pitanje težine koja će se dodeliti dokumentu.

SUDIJA ORIE: Gospodine Mišetiću?

ADVOKAT MIŠETIĆ: Ja sam potpuno svestan da ovo nije pitanje prihvatljivosti, ali samo da pojasnim naš stav, jer advokat je rekao da je to izvan područja Sektora Jug, a mi smo koristili video snimak koji je emitovan na radiju, na Televiziji Krajine u Kninu, tako da je to moglo da bude, premda se sama evakuacija nije dogodila u Sektoru Jug, emitovano je po čitavoj oblasti, što bi imalo uticaja na ostale. Samo da bude jasno za zapisnik.

SUDIJA ORIE: Dobro. To je sada u zapisniku. Onda dokazni predmet Odbrane broj D136 je video snimak koji je primljen u spis. Sledeći je dokazni predmet Odbrane broj D137. Tu je bilo nekih problema oko prevoda da se postigne dogovor među stranama, relevantna stranica transkripta je broj 2.259. Da li je postignut dogovor oko prevoda?

ADVOKAT MIKULIČIĆ: Da, vjerujem da mogu govoriti u ime mojih kolega. Zvaničan prijevod je obezbjeđen od strane Tužiteljstva i mi smo se dogovorili oko toga... bila je u pitanju samo jedna riječ.

SUDIJA ORIE: To je bila samo jedna reč. Onda... da li je taj zvanični prevod učitani u sistem elektronske sudnice?

ADVOKAT MIKULIČIĆ: Da, učitani je.

SUDIJA ORIE: Onda se dokazni predmet Odbrane broj D137 prima u spis. Prelazimo na dokazni predmet Odbrane broj D140, dokument koji je u to vreme čekao prevod. Da li je prevod dobijen i da li je učitani u sistem elektronske sudnice?

ADVOKAT MIKULIČIĆ: Jeste, časni suče.

SUDIJA ORIE: Sada kada smo dobili prevod, gospodine Hedaraly, da li ima prigovora na uvođenje ovog dokumenta u spis?

TUŽILAC HEDARALY: Nema, gospodine predsedavajući.

SUDIJA ORIE: Onda se dokazni predmet Odbrane broj D140 prima u spis. Prelazim na dokazni predmet Tužilaštva broj P141. To je ratni bilten Republike Srpske Krajine od 1. novembra 1991. godine.

TUŽILAC HEDARALY: Nema prigovora, časni Sude.

ADVOKAT MIKULIČIĆ: Mi još uvijek čekamo prijevod.

SUDIJA ORIE: Da. To je prilično dugačak dokument, koliko ja shvatam.

ADVOKAT MIKULIČIĆ: Nije tako dugačak, mislim oko 30 stranica, ili tako nešto.

SUDIJA ORIE: Molim?

ADVOKAT MIKULIČIĆ: Nije tako dugačak, mislim oko 30 stranica, ili tako nešto.

SUDIJA ORIE: Ali da se prevede...

ADVOKAT MIKULIČIĆ: Da, da. Naravno.

SUDIJA ORIE: To je veoma skupa stvar, u stvari. Koliko sam shvatio, to se odnosi na članak koji je napisan 1991. godine, i to je bilo ponuđeno kako bi se pokazalo da kada je ovaj to napisao, da je svedok koristio reči "ustaša" i tako dalje. Zašto se nije postigla saglasnost oko toga? Da li postoji... mi ćemo sada, znači, dobiti 30 strana od čega je 29 i po stranica prevedeno uz visoki trošak. Zašto niste mogli da se složite tamo gde ne postoji... barem pretpostavljam... govorimo o rečima koje je koristio svedok kada je pisao ovaj članak. Zašto ne bismo opisali u jednom ili dva reda o čemu je reč u članku i onda rekli da je na stranici toj i toj, tamo i tamo svedok u tom kontekstu koristio reč "ustaše" ili šta je već relevantno za vas, umesto da imamo 30 stranica prevoda?

ADVOKAT MIKULIČIĆ: Da, časni suče, mogu vidjeti logiku u tome, ali nije riječ samo o jednom članku. Zapravo, u svim člancima u tom ratnom biltenu govori se o Hrvatima kao o ustašama, i to...

SUDIJA ORIE: Pa, onda promenite opis i recite da je u pet članaka sadržanih u ovom dokumentu koji se bavi tim i tim i tim i da je onaj koji je napisao te članke svedočio da je koristio pogrdne izraze i onda dajte tri primera, i onda bismo imali pet redova ili možda čak i deset, umesto da se prevodi 30 stranica. Da li bi strane mogle da rade na tome?

ADVOKAT MIKULIČIĆ: Da.

SUDIJA ORIE: I, naravno, pozivam vas da koristite vreme i resurse ovog Međunarodnog krivičnog suda na najefikasniji način, jer ne izgleda da je od vitalnog značaja i osnovni problem u ovom predmetu, osim jezika koji je koristio ovaj svedok, po vašem mišljenju, to što je pokazao neke predrasude protiv drugih etničkih grupa. U redu. Onda strane pozivamo da podnesu izveštaj Pretresnom veću o dokaznom predmetu Odbrane broj D141 u roku od dve nedelje, i takođe vas pozivam da budete inventivni kada pokušavate da rešite pitanja koja nisu od vitalnog značaja i suštinskih pitanja. Sada prelazim na dokazni predmet Odbrane broj D191. Mislim da Pretresno veće i dalje radi na tome, tako da u ovom trenutku...

ADVOKAT MIŠETIĆ: Mislim da to nije bilo sporno, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Bilo je nekoliko pitanja, mislim. To je spisak pripadnika...

ADVOKAT MIŠETIĆ: Mislim, časni Sude, da se to desilo sa dokumentom koji sam ja ponudio na usvajanje u vezi sa gospodinom Gojanovićem, kao i da li je on bio na spisku ljudi koji su preporučeni za medalju.

SUDIJA ORIE: Da.

ADVOKAT MIŠETIĆ: Pretresno veće je pozvalo Tužilaštvo da pregleda dokument, jer je to dokument od 78 stranica, i postavilo je pitanje da li se, zapravo, njegovo ime ne nalazi tamo. Mogli bismo da skratimo taj dokument, tako da nema 78 stranica, i mislim

da imamo takav sporazum sa Tužilaštvom, želim samo da vam kažem, da od 78 strana, mi tražimo da se dokazni predmet Odbrane broj D191 sastoji samo od prve dve stranice i poslednje stranice na kojoj je potpis.

SUDIJA ORIE: Gospodine Hedaraly?

TUŽILAC HEDARALY: Mi smo potvrdili da se njegovo ime ne pojavljuje i nemamo prigovor da se dokument smanji na taj način.

SUDIJA ORIE: Kada sam rekao da Pretresno veće radi na tome, naravno, Pretresno veće u ovim okolnostima nije se bavilo potpuno istim dokaznim predmetom, i Pretresno veće je prilično sigurno da ste dobro uradili svoj posao, ali ponekad želimo isto tako da proverimo i sebe. Ali to je sada u zapisniku. Ne, osobe koje su trebale to da provere za nas nisu u sudnici, i najverovatnije, dokazni predmet Odbrane broj D191 biće uveden u spis vrlo, vrlo brzo.

ADVOKAT MIŠETIĆ: Mi ćemo, naravno, da sačekamo da nas Pretresno veće upozori kako bismo mogli da učitamo kraću verziju u sistem elektronske sudnice.

SUDIJA ORIE: Smatram ukoliko ste se već dogovorili, da onda možete da rizikujete i da ga već učitate.

ADVOKAT MIŠETIĆ: Hvala, časni Sude. Hvala vam.

SUDIJA ORIE: Sada imamo seriju dokumenata, i ja ću ih navesti zajedno. To su dokazni predmeti Odbrane: D193, D195, D196, D197, D198, D199, D200, D202, D203, D206 i D207. Ovo su sve izjave svedoka različitih datuma koje je sakupila Odbrana Gotovine. Mislim da je jasno iz dosadašnjeg vođenja postupka da te izjave ne mogu da se uvedu ni po Pravilu 92bis, ni po Pravilu 92ter, jer bi zahtevalo neka druga pitanja. Ovo naravno ne znači da se ni pod kakvim okolnostima u nekoj kasnijoj fazi, sa potrebnim overama koje potvrđuju samu prirodu sadržaja izjava, neće moći da uvedu u spis, ali proceduralni zahtevi za prijem u ovom trenutku nisu ispunjeni, pa bi zbog toga Pretresno veće želelo da donese odluku i da im dodeli status obeleženih, ali ne i primljenih u spis.

ADVOKAT MIŠETIĆ: To je u redu, časni Sude. Mislim da je ono što smo se dogovorili sa Tužilaštvom, bar u ovom trenutku, da ćemo da sačekamo do dokaznog postupka Odbrane da onda predočimo svedoku... da pozovemo ove osobe da potvrde šta stoji u njihovim izjavama i /ili kao što sam razgovarao sa gospodinom Tiegerom, da vidimo da li postoji potreba, da li Tužilaštvo smatra da neke od tih svedoka treba unakrsno ispitivati, i ako je tako, onda će to biti sporno pitanje. S druge strane, ako možemo da dođemo do sporazuma, da, ako bismo svedoka pozvali, onda bi svedok rekao to i to, i onda možemo da izbegnemo unakrsno ispitivanje, pa ćemo tek onda zatražiti da se ove izjave uvrste u spis.

SUDIJA ORIE: Da, mi imamo slične probleme sa drugim svedocima. Neki od njih se već nalaze na listi svedoka. Pretresno veće ne želi da nagađa, jer je razmatralo ovo rešenje: kao prvo, da li će biti uopšte dokaznog postupka Odbrane, i kao drugo, da vidimo ko će biti na listi svedoka jednog od timova Odbrane. Prema tome, u onim slučajevima kada još uvek nemamo identifikovane svedoke na spisku svedoka, koji će možda biti u poziciji da daju potvrde na osnovu Pravila 92ter, pod tim okolnostima, daćemo ovim dokumentima status označenih, ali ne uvrštenih u spis, a tamo, gde je svedok identifikovan i nalazi se na listi, to ćemo da ostavimo kao dokument označen za identifikaciju, a onda ćemo da čekamo dok se svedok ne pojavi, pa ćemo onda da vidimo šta se dalje dešava. To ne znači da ovi dokumenti koji su označeni ali nisu uvršteni u spis, ne mogu nikada da dobiju drugi status, možda se svedok pojavi. Mislim da je to ...

ADVOKAT MIŠETIĆ: To je u redu. Hvala, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Da. Onda to znači da brojevi koje sam upravo pročitao sada dobijaju status označenih za identifikaciju, ali ne i uvrštenih u spis. I prelazimo na dokazni predmet Odbrane broj D266, što nije baš ista situacija, jer ovde je izjava svedoka koju je uzelo Tužilaštvo. U isto vreme, mislim da ovaj svedok nije na listi svedoka Tužilaštva i stoga, imajući u vidu ono što sam ranije rekao, to bi značilo da ovaj dokument dobija statusa označenog, ali ne uvrštenog. Gospodine Mikuličiću, vidim da ste ustali. Želite li da...

ADVOKAT MIKULIČIĆ: Da, zahvaljujem, časni suče.

SUDIJA ORIE: ...kažete nešto o tome?

ADVOKAT MIKULIČIĆ: Ono što smo željeli da predložimo je da se ova izjava uvrsti u spis bez svjedoka, jer imamo čvrsto uvjerenje da je sama izjava pouzdana i relevantna za predmet, da su gospodin Rašković i zaštićeni svjedok P-56 se poznavali, oni su radili u istoj općinskoj policiji, a izjava gospodina Raškovića je veoma relevantna za ovaj predmet, jer se odnosi na situaciju prije *Operacije Oluja*. Očigledno je da se odnosi na medije koji su davali vijesti iz bivše države Krajine, a pored toga, izjava je data istražiteljima Tužiteljstva, tako da su oni imali mogućnost da postavljaju sva moguća pitanja svjedoku, potencijalnom svjedoku, gospodinu Raškoviću, i ne vidim razlog zbog kojeg ta izjava kao takova ne može biti uvrštena kao dokaz, budući da je dovoljno relevantna i pouzdana.

SUDIJA ORIE: Da.

ADVOKAT MIKULIČIĆ: I...

SUDIJA ORIE: Mislim, u stvari, da to važi za sve druge dokumente o kojima smo razgovarali pre minut. Pitanje ovde nije relevantnost. Pitanje ovde nije pouzdanost. Pitanje je da li bismo mogli da uvrstimo kao dokazni materijal u spis, a da pri tom ne kršimo Pravila 92bis, Pravila 92ter, 92quater. Na plenarnoj sednici sudija, usvojena su

vrlo precizna pravila o uvrštavanju pisanih izjava umesto usmenog svedočenja. To je ovde problem, a ne relevantnost i pouzdanost. I kao što sam prethodno rekao, po svemu sudeći, očigledno da Tužilaštvo ne namerava da traži dozvolu da promeni svoj spisak svedoka, tako da izgleda da oni nemaju interes da ovaj dokument uđe u spis. Onda je, naravno, na Odbrani, ukoliko bude dokaznog postupka Odbrane, i ako žele da se to uvrsti u spis, da to prezentiraju u skladu sa Pravilom 92bis ili u skladu sa Pravilom 92ter. Ali kao što sam već rekao, čini mi se da je o tome već više puta razgovarano u raznim prilikama. Pretresno veće u ovom trenutku smatra da su ne samo pravila, nego i praksa ovog Međunarodnog suda takvi da, ako želite da to promene, i ako želite... ako želite da ovo Pretresno veće uvrsti pismene izjave izvan veoma preciznih Pravila 92bis, 92ter, 92quater, onda bi trebalo da podnesete zahtev da se to pitanje ponovo pokrene. Proceduralno gledano, to nije jednostavno pitanje.

ADVOKAT MIKULIČIĆ: Da, znam to. Upravo sam to imao na umu, časni Sude, kada sam predložio da se uvrsti bez svjedoka u spis, jer želim da budem praktičan i da uštedim nešto vremena za Pretresno vijeće, i sa druge strane, mislim da bi vam ta izjava mogla pomoći prilikom donošenja vaše odluke.

SUDIJA ORIE: Da, možda i svi ostali mogu da nam pomognu, takođe.

ADVOKAT MIKULIČIĆ: Da, ja sam siguran u to.

SUDIJA ORIE: Ali pod... gospodine Hedaraly, vi nemate ništa da dodate?

TUŽILAC HEDARALY: Ne, časni Sude. Mislim da ste to dobro rekli i Tužilaštvo deli vašu zabrinutost da postoje konkretni razlozi zašto su izjave svedoka prihvatljive pod određenim konkretnim okolnostima koje su definisane u Pravilima 92bis, 92ter, 92quater, jer ako to tako ne gledamo onda bi sve izjave koje su ikada uzete mogle da budu prihvatljive i mislim da je to nešto što ne bi pomoglo Pretresnom veću.

(Pretresno veće se savetuje)

SUDIJA ORIE: Pretresno veće menja status dokaznog predmeta Odbrane broj D266 iz statusa "označen za identifikaciju" u status "označen za identifikaciju, ali nije uvršten u spis". Gospodine Mikuličiću, ako želite ponovo to da pokrenete, niko vas ne sprečava da to uradite, ali morate to dobro da dokumentujete i po mogućnosti u pisanom obliku. Ja vas ne ohrabrujem da to radite, ali ako želite da to uradite...

ADVOKAT MIKULIČIĆ: Da, ja sam svjestan toga. Pa, znate, jednostavno sam mislio da možda Obrana neće moći pozvati ovog svjedoka, kao svjedoka Obrane, zato što možda neće ni biti dokaznog postupka Obrane. To sad ne mogu reći.

SUDIJA ORIE: Ali onda to ne šteti vašim interesima, zar ne?

ADVOKAT MIKULIČIĆ: Da, naravno.

SUDIJA ORIE: Da. Pod tim okolnostima...

ADVOKAT MIKULIČIĆ: Svestan sam toga. Hvala, časni Sude.

SUDIJA ORIE: ...i ja bih bio srećan da sam vi. Onda idemo na dokazni predmet Odbrane broj D267.

TUŽILAC HEDARALY: Da, časni Sude. Tom dokumentu su neke stranice nedostajale. Obezbedili smo dokument Odbrani gospodina Čermaka, tako da ne znam da li je učitao u sistem elektronske sudnice ili ne, ali oni imaju taj dokument.

ADVOKAT KAY: Časni Sude, sve formalnosti su završene, čitav dokument je učitao u elektronsku sudnicu, i molim da se uvrsti u spis.

SUDIJA ORIE: Učitao? Pregledao sam ovaj dokument nedavno i jedna od stvari koja mi je upala u oči je to da ERN brojevi idu u nizu, tako da kad idemo od stranica... od prve stranice do treće stranice, gde je prvobitno nedostajala druga stranica, ERN brojevi ipak idu svojim redosledom, tako da pretpostavljam da je pronađen čitav dokument, i sada više nema prigovora, jer moja najnovija informacija je da je dokument učitao u sistem elektronske sudnice još uvek sa nekompletnim originalom.

ADVOKAT KAY: To nije jedan od naših dokumenata, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Da. Da. Hajde da...

ADVOKAT KAY: To je dokument Tužilaštva.

SUDIJA ORIE: Gospodine Hedaraly, da li ste to učitali pod brojem po Pravilu 65ter ili ste zamenili dokazni predmet Odbrane broj D267 koji je bio nekompletan jednom kompletnijom verzijom?

TUŽILAC HEDARALY: Ja sam o tome dobio informaciju od mog kolege, i koliko shvatam, celoviti dokument poslat je Odbrani gospodina Čermaka 29. maja. Pretresno veće je dobilo kopiju tog *e-maila* i tu se kaže da mi nemamo prigovor da Odbrana zameni aktuelne dokumente u sistemu elektronske sudnice sa celim dokumentom, i koliko sam shvatio, to je upravo ono što je Odbrana gospodina Čermaka učinila. Prema tome, mi nemamo nikakvih prigovora. Dakle, nemam nikakva posebna lična saznanja o ovom dokumentu, ali koliko shvatam, sve su formalnosti zaista završene za prijem.

SUDIJA ORIE: Svi mi mamo kompjutere. Sada ćemo proveriti da li imamo kompletan...

ADVOKAT KAY: 2D... Referenca za kompletan novi dokument je 2D03-0259.

(Pretresno veće i Sekretarijat se savetuju)

SUDIJA ORIE: Dokazni predmet Odbrane broj D267 još nije zamenjen novom verzijom, ali koliko sam shvatio gospodina sekretara, kompletan dokument je učitana u sistem elektronske sudnice, i sada samo treba da se zameni stara verzija ovom novom, a pogledaćemo to sada na ekranu. Da, to... sad vidim da nije dodata stranica koja je nedostajala, ali da je taj dokument ... izgleda kao teleks kopija originala, jer onaj koji je učitana prethodno nije imao grb Republike Hrvatske. Ipak, čini se da je ceo tekst isti. I u staroj verziji, bilo je nekih pečata kojih nema na ovoj novoj verziji, tako da ako radimo na osnovu stare verzije koja je bila učitana, a sada kad vidimo jednu pored druge...

TUŽILAC HEDARALY: Časni Sude, ja verujem da je problem u tome da u staroj verziji sa 2. paragrafa na prvoj stranici, skačemo na paragrafe 10 i 11 na sledećoj stranici, dok nova verzija, kao što je svima poznato, dolazi iz različitih izvora, ali početak je isti i vidimo da ne postoji više ova rupa u paragrafima. Tako da, časni Sude, iako je tačno da je izvor ovog dokumenta verovatno drugačiji, verujem da se strane slažu da je to isti dokument i da bismo zato trebali da imamo tu kompletnu verziju. Možemo da imamo i obe verzije, i nepotpunu verziju sa ovim pečatima i novu verziju...

SUDIJA ORIE: Ja to ne tražim, samo kažem da je Pretresno veće očekivalo da jedna stranica koja je nedostajala bude dodata, a sada, na prvi pogled, imamo potpuno različite verzije koje bi trebalo da su isti dokument. Ako se strane dogovore o tome, onda mislim da nema razloga da... nema razloga da se to ne uvrsti u spis. Ali u isto vreme, želeo bih da pozovem strane da pažljivo provere da li u ovom trenutku prevod ne sadrži elemente koji sada više nisu dostupni u originalnoj verziji, to jest, sa pečatima i oznake na dokumentu. Pozivam strane da do sutra obaveste Pretresno veće da li prevod mora da se menja ili adaptira kako bi odgovarao novoj verziji ovog dokumenta. Ovaj dokument sa grbom sada zamenjuje dokazni predmet Odbrane broj D267 i uvrštava se u spis.

ADVOKAT KAY: Da, časni Sude. Obavešten sam da prevod prati novu verziju. Pitanje različitih dokumenata dolazi zbog toga što isti dokument dolazi iz različitih izvora.

SUDIJA ORIE: Da, ja nisam...

ADVOKAT KAY: Da...

SUDIJA ORIE: Vidim da dokument ima potpuno drugačiji izgled i želim da ja lično budem siguran i da Pretresno veće bude sigurno da govorimo o istom dokumentu. Sad kada je pojašnjeno, prelazimo na dokazni predmet Odbrane broj D278.

ADVOKAT KEHOE: Da, časni Sude, ovo je...

TUŽILAC HEDARALY: Nemamo prigovor.

ADVOKAT KEHOE: Razgovarali smo sa gospodinom Russoom. Dok je svedočio kapetan Hill, imali smo serije fotografija.

SUDIJA ORIE: Da.

ADVOKAT KEHOE: I on je rekao da su dve fotografije - fotografije koje nose oznake 1D26-0013 i 1D26-0014, snimljene u Sektoru Sever a ne u Sektoru Jug, pa smo ponovo pogledali tu hrpu i uklonili te dve fotografije i nećemo ih nuditi u spis jer se ne odnose na relevantno područje.

SUDIJA ORIE: Da, primetio sam da je trebalo da budu učitane u konačnoj verziji.

ADVOKAT KEHOE: Da.

SUDIJA ORIE: Nema prigovora. Dakle, dokazni predmet Odbrane broj D278 je primljen u spis. Prelazimo na dokazni predmet Odbrane broj D284, i tu ne treba ništa da se radi, zato što je to jedna od onih izjava gde se svedok koji bi mogao da potvrdi izjavu nalazi na listi svedoka, gospodine Hedaraly. Zatim prelazimo na dokazni predmet Odbrane broj D294. Mislim da je Odbrana predložila da transkript i video snimak ... Sećam se da se radilo o onom putovanju, kad se govorilo da li da se krene desno ili levo za određena mesta, dakle Odbrana je rekla da ima na umu drugog svedoka koji bi možda mogao nešto da kaže o ovom video snimku. Ja bih ovde opet sledio uputstva; da ukoliko se ovaj svedok identifikuje i pojavljuje na listi svedoka, da dokument zadrži status označen za identifikaciju. Ako, međutim, još uvek nismo pronašli svedoka koji bi mogao da svedoči o tom dokumentu, onda će biti označen, ali neće biti uvršten u spis, što naravno ne isključuje mogućnost da u kasnijoj fazi, ako se pojavi svedok koji može nešto da kaže o ovom video snimku, da bi video snimak mogao da dobije drugi status. Gospodine Mikuličiću?

ADVOKAT MIKULIČIĆ: Časni Sude, sljedićemo vaše upute s tim u vezi.

SUDIJA ORIE: To znači da dokazni predmet Odbrane broj D294 sad menja svoj status iz "obebežen za identifikaciju" u "označen za identifikaciju, ali nije uvršten u spis". Onda imamo prilično dugačku listu dokaznih predmeta, koja počinje od D347 do zaključno sa D382. To su, ako se to može tako nazvati, dokumenti svedoka Ellebyja za koje, kao prvo, treba da se utvrdi da li su prevodi tamo. Kao drugo, da li su originali i prevodi učitani u sistem elektronske sudnice. A onda, da li na kraju postoje prigovori protiv prijema u spis. Predlažem da nas obaveste o ovom pitanju... gospodine...

TUŽILAC HEDARALY: Za sada mogu da izjavim da ako se prva dva uslova ispune, to jest, da se naprave prevodi i da se dokumenti učitaju u sistem elektronske sudnice, Tužilaštvo onda nema nikakvih prigovora na te dokumente.

SUDIJA ORIE: Onda, gospodine Kay, da li imamo sve prevode i da li su svi učitani u sistem elektronske sudnice?

ADVOKAT KAY: Da, mi smo obavješteni da je Tužilaštvo delovalo po ovom pitanju gotovo odmah, i to pitanje je sada formalizovano, tako da biste vi, časni Sude, imali kompletan paket tih dokumenata. Sećate se da sam vam dao neke dokumente koji nisu bili prevedeni, ali za čitavu stvar se pobrinulo Tužilaštvo.

SUDIJA ORIE: U redu.

ADVOKAT KAY: I mi smo im zahvalni zbog toga.

SUDIJA ORIE: Dobro, onda su svi ovi dokumenti, a to su dokazni predmeti Odbrane od broja D347 zaključno sa brojem D382 primljeni u spis i, naravno, mi ćemo zajedno sa sekretarom još da proverimo da li postoje svi prevodi. To nije, da kažem ponovo... ali to je opet pitanje težine, Pretresno veće je pogledalo ovaj materijal, i možda nije bilo 100 posto u skladu, ali izveštaji dolaze jedan po jedan, i ne zadržava svaka žrtva isti status u narednom izveštaju. S toga, možda postoji još dosta pitanja u vezi sa ovim dokumentima, ali nema razloga da ih ne uvrstimo u spis. Prema tome, kao što sam rekao, oni su primljeni u spis. Zatim idemo na dokazni predmet Tužilaštva broj P23, to je izvestan broj anonimnih izveštaja. Mislim da je tu opet pitanje da li postoji neki drugi svedok na listi koji bi mogao da baci nešto više svetla na te anonimne izveštaje.

TUŽILAC HEDARALY: Časni Sude, postoje svedoci na listi, ali to je spisak svedoka koje je Tužilaštvo odlučio da ne poziva jer nisu bili u stanju da ... iz raznih razloga, tako na spisku Tužilaštva sada nema svedoka koji će svedočiti o tim događajima i mislim da je sporazum sa Odbranom bio da to može da ostane označeno ali ne i izvršteno. A ako Tužilaštvo kasnije zatraži da ti svedoci dođu, onda ćemo ponovo pokrenuti to pitanje.

SUDIJA ORIE: Onda dokazni predmet Tužilaštva broj P23 menja svoj status iz statusa "označeno za identifikaciju" u status "označeno ali ne i izvršteno". Poslednji na mojoj listi je dokazni predmet Tužilaštva broj P320.

TUŽILAC HEDARALY: Časni Sude, mislim da je tu sporno pitanje bilo to što iz nekog razloga, deo dokumenta ili aneks nije bio na raspolaganju Odbrani, pa su se jednostavno uzdržali da bi mogli to da pregledaju.

SUDIJA ORIE: Da, Odbrana je zatražila vreme da pregleda 32. stranice ovog dokumenta pre nego što saopšte da li imaju prigovor. Da li mogu da čujem sada od Odbrane da li ima prigovor na dokazni predmet Tužilaštva broj P320?

ADVOKAT KEHOE: Da, časni Sude. Moj problem sa ovim dokumentom je jednostavno da je to samo niz optužbi koje su iznete u Ujedinjenim nacijama i samo prevedene. To je sve. Ne postoji... sam svedok nije imao nikakva saznanja o ovom, ovi slučajevi su prezentirani u toku svedočenja pukovnika Morneaua, to su jednostavno bili ljudi koji su došli do Kandaskog bataljona, dali izjave, oni su to zapisivali, i to je to. Dakle, u odnosu na stvarnu pouzdanost ovih informacija, one nisu bile istražene ni od jedne agencije Ujedinjenih nacija, to je jednostavno bilo prosto zapisivanje. Kanadski

bataljon je jednostavno zabeležio ono što su ovi ljudi rekli a zatim preveli. Ne možemo da ulazimo u to, ne možemo da osporimo. To su svakako tvrdnje koje se odnose na razne ljude, neki su identifikovani kao vojnici, neki su identifikovani kao civili. Dakle, pouzdanost ovog dokumenta je očigledno sumnjiva, i bez više informacija o njemu mi ulažemo prigovor. Ako se sećate, došao je u poslednjem minutu i zatražio sam za priliku da to pregledam, i na osnovu pregleda, zaključio sam da jednostavno ništa od ovih informacija nije nečim podržano, na osnovu čega bismo onda mogli to da osporavamo.

SUDIJA ORIE: Gospodine Kehoe... izvolite, gospodine Hedaraly.

TUŽILAC HEDARALY: Samo bih želeo da kažem da se to dešavalo nekoliko puta, i mislim da je praksa ovog Pretresnog veća, barem u slučajevima kada sam ja bio prisutan, da bi, ono što je rekao moj uvaženi kolega, to uticalo na težinu koju će dati Pretresno veće dokumentu, a ne na samu prihvatljivost... u brojnim dokumentima koji su predočeni svedoku, svedok kaže da ne zna ništa o tome, i to se ipak uvrsti u spis. To se već desilo i danas, i ja sam mislio da se to tako radi, i da onda Pretresno veće daje odgovarajuću težinu.

SUDIJA ORIE: Da. Gospodine Kehoe, svakako da je ovde jedno od pitanja šta bi taj dokument mogao da pokaže. Mislim da bi moglo da bude razumno očekivanje da samo na osnovu nečije izjave koju je neko drugo lice zapisalo, da Pretresno veće ne bi lako, samo na osnovu toga prihvatilo da je ono što je zapisano zaista u skladu sa istinom, ali ponekad je takođe veoma važno da se utvrdi samo to da je nešto prijavljeno ili koliko je događaja prijavljeno, ili da ustanovi, na primer, da je ono što je prijavljeno u suprotnosti sa drugim dokazima. Postoji više načina da se gleda ovakva vrsta dokumenta, i vi ste izneli jedan takav primer. Hteo bih da znam da li želite nešto da dodate. I želeo bih da znam da li... kakav je stav drugih timova Odbrane, a zatim će najverovatnije Pretresno veće da donese odluku, ali možda ne odmah.

ADVOKAT KEHOE: Časni Sude, ja shvatam da je bilo sličnih situacija i da ste vi tada rekli da je tu ključno pitanje dokazne težine. Ja ipak još uvek smatram da je ovakav dokument koji nema nikakve osnove, bukvalno nema osnove, ovo su jednostavno tvrdnje koje su došle preko samog Tužilaštva, jer svedok nije znao ništa o tome, i zaista smatram da nema dovoljno podrške za to. I ja razumem da časni Sud... Pretresno Veće onda može da raposredi ove podatke, ali postoji utvrđen način kako da dokument kao što je ovaj bude uvršten.

SUDIJA ORIE: Kakav je stav drugih timova odbrane?

ADVOKAT KAY: Časni Sude, mi potpuno razumemo argumente koje je podnela Odbrana tima Gotovine o ovom pitanju.

SUDIJA ORIE: Vi razumete? Znam da razumete.

ADVOKAT KAY: Pa, mi i podržavamo.

SUDIJA ORIE: To nije isto.

ADVOKAT KAY: Hteo sam da budem ekonomičan sa rečima.

SUDIJA ORIE: Pretpostavljam da razumete šta je rekao gospodin Kehoe, da li to i podržavate?

ADVOKAT MIKULIČIĆ: Da, podržavamo, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Onda će Pretresno veće doneti odluku u propisanom roku o prijemu u spis dokaznog predmeta Tužilaštva broj P320. A u ovom trenutku zadržava status "označeno za identifikaciju".

ADVOKAT KEHOE: Da, Časni Sude, još samo jednu poslednju stvar da kažem. Dokumenti koji dolaze sa ovakvim navodima nas sprečavaju da jednostavno proverimo te informacije. Mi nemamo nikakvog načina da se suprotstavimo tim tvrdnjama i to je suština naših argumenata. Hvala vam.

SUDIJA ORIE: Dobro. To je ono što pretpostavljam da je gospodin Kay razumeo i što smo i mi takođe razumeli. Gospodine Hedaraly?

TUŽILAC HEDARALY: Tužilaštvo bi cenilo smernice Pretresnog veća u ovim stvarima, jer očigledno će Tužilaštvo onda da promeni svoj stav u vezi sa dokaznim predmetima Odbrane koji se uvrštavaju u spis bez odgovarajućeg osnova, tako da ćemo ceniti smernice Pretresnog veća po ovom pitanju.

SUDIJA ORIE: Očigledno je da ste i vi prilično dobro razumeli argumente gospodina Kehoea. Gospodine Mikuličiću, naravno, imamo... imamo dugačku seriju dokumenata koje mora da pripremi gospodin sekretar i biće dodeljeni brojevi, i onda ćemo da pitamo da li ima prigovora, ali još uvek nismo zagazili tako duboko u sistem. To je razlog zašto sam imao na umu da se ovde zaustavimo. Ali ako postoji nešto drugo osim onoga što znamo, odnosno, dosta onih dokumenta koji još uvek čekaju brojeve, čeka se da se strane o njima izjasne, da Pretresno veće donese odluku, onda molim vas, recite nam.

ADVOKAT MIKULIČIĆ: Da, časni Sude, zahvaljujem. Htio bih spomenuti tri dokumenta koja su korišćena, mada ih nije koristio moj kolega, gospodin Kuzmanović u unakrsnom ispitivanju svjedoka Jacquesa Morneaua, i uvršteni su u spis kao dokazi D292 i D293. I onda, budući da nije bilo dosta vremena, gospodin Kuzmanović nije mogao uvrstiti u spis tri relevantna dokumenta sa spiska po Pravilu 65ter, koji nose brojeve: 01005, 01745 i 02301. I mi predlažemo da uvrstimo te dokumente preko same Obrane, i koliko sam shvatio, gospođa Mahindaratne nema prigovor; i Pretresno veće je željelo pogledati ove dokumente, pa mi sada vjerujemo da možemo predložiti da se prime u dokaze.

SUDIJA ORIE: Da li su već dodeljeni brojevi ovim dokumenatima?

(Pretrեսno veće i Sekretarijat se savetuju)

SUDIJA ORIE: Gospodine Mikuličiću, ja gledam na sat. Mi ćemo se pripremiti za dokumente koje ste upravo pomenuli. Mi ćemo se baviti njima ubrzo, ali u ovom momentu moramo da završimo sa radom.

ADVOKAT MIKULIČIĆ: Imam strpljenja, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Da. Završićemo sa radom i nastavićemo sutra ujutro, u 9.00 časova u ovoj istoj sudnici.

Sednica je završena u 13.48h

Nastavlja se u četvrtak, 12. juna 2008. godine u 9.00 h.

FOND ZA HUMANITARNO PRAVO

